

Veto

Stuc brengt Torquato Tasso van Goethe

In een interview met Veto heeft regisseur Paul Peyskens het over het oninteressante aan toneel, over teater voor een breed publiek en akteursteater, pagina 6.

Europese richtlijnen inzake onderwijs

Op 5 november 1991 publiceerde de Europese Commissie een 'memorandum' waarin een aantal richtlijnen voor het Onderwijs in Europees perspectief gegeven worden. Man achter de schermen is niemand minder dan Hywel Jones, enkele weken geleden nog in de pers als nieuwe eredoktor aan de KUL. Een analyse van de economistische visie achter het 'memorandum' serveren wij u op de pagina's 3 en 4.

STeR programmeert anti-racistische films

In het kader van de veertiendaagse tegen het racisme kan u deze week onder andere 'Le Thé au Harem d'Archimède'. Met deze film probeerde de Algerijnse cineaste Medhi Charef op een realistische wijze een beeld te schetsen van de relatie tussen migranten en criminaliteit. Pagina 2.

Studenten uit Derde Wereld

Als studenten uit de Derde Wereld in België met hun diploma komen aandragen, wordt het negen kansen op tien niet naar zijn waarde geschat. Het wordt dan 'gelijkgesteld' met een diploma dat daarmee niet overeenkomt. Enkele problemen op een rijtje op pagina 9.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 21, MAANDAG 2 MAART 1992

Doorstromingsproblemen?

Bissers krijgen vrijstelling vanaf 12

Studenten die volgend academisch jaar moeten bissen, krijgen een vrijstelling voor vakken waarvoor ze dit jaar 12 op 20 halen. Dat is beslist op de jongste vergadering van de Akademische Raad. Tot nu toe konden bissers slechts vrijstellingen krijgen voor vakken waarop ze minimum 14 op 20 hadden gescoord. Met de nieuwe maatregel past de KU Leuven zich aan aan de andere Vlaamse universiteiten, die al langer vrijstellingen verleenden vanaf 12.

De direkte aanleiding voor de beslissing was het verschillend examenreglement van de KU Leuven en de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen (Ufsia). Deze twee instellingen richten vanaf dit academisch jaar gezamenlijk de kandidaturen Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) in. Aan de Ufsia bestaat de regel dat men een vrijstelling kan bekomen vanaf 12 op 20 wanneer men zijn jaar moet overdoen. De KU Leuven had de keuze: indien ze bij de Ufsia had aangedrongen op vrijstellingen vanaf 14 in TEW, zou de Ufsia twee

verschillende normen hebben moeten hanteren voor Antwerpen en Kortrijk. Anderzijds hield een verlaging van het vrijstellingscijfer tot 12 voor TEW in Kortrijk in dat de cesuur op de hele Kampus Kortrijk moest worden verlaagd, om een ongelijke behandeling van studenten binnen een en dezelfde instelling te vermijden. Bovendien moest dan ook de regeling in Leuven worden bijgestuurd, aangezien Kortrijk deel uitmaakt van de KU Leuven.

Prestaties

De keuze was gauw gemaakt. Er is daarbij zelfs geen sprake van een toegift aan de Ufsia. In beleidskringen van de Vlaamse uniëfs leeft reeds geruime tijd de overtuiging dat het op zijn minst ongepast is een student zijn jaar volledig te laten overdoen. Dat gold aan de KU Leuven tot voor de nieuwe maatregel bijvoorbeeld voor iemand die in september zwaar gezakt was voor een of twee examens, terwijl hij voor alle andere vakken was geslaagd, maar geen enkele A had gescoord. Ook onderwijspecialisten aan de KU Leuven zijn van mening dat een student, wanneer hij een 12 haalt,

vervolg op p.10 ▶

MILIEUHINDER - Bulldozers en kranen maken lawaai. Niks ergs, zal u zeggen. Tenzij u op kot zit in de buurt van de bouwwerven van Terbank 2 of van de nieuwe fakulteit Economie aan de Naamsstraat. Veto legde zijn oor te luister bij de omwonenden aldaar. Een relaas op pagina 2.

(foto Karel De Weerd)

Negende Liss van 2 tot 6 maart

Russen op zoek naar vodka

De basketbalploeg uit West-Londen bezoekt speciaal voor het Leuven Internationaal Studenten Sporttoernooi (Lisst) een kapperszaak. De spelers laten hun haar ekstra kort knippen en hun rugnummer op het achterhoofd uitscheren. Het zijn stuk voor stuk uitstekende basketballers, maar je weet nooit waar je met deze showkickers aan toe bent. Op een fluitsignaal van hun kapitein kunnen ze in het midden van een match kollektief op hun rug gaan liggen. Of ze beginnen plotseling naar de verkeerde korf te spelen, om even vlot te skoren. Tijdens de fuif op donderdag gaan de Engelsen meestal uit de kleren. Het Lisst is *ambiance*.

Niet minder dan 20 universiteiten uit 11 verschillende landen nemen dit jaar deel aan het Lisst. Ongeveer 600 sportieve-lingen (in de brede betekenis van het woord) zullen een weekje sporten en feesten op het Sportkot, in de Sport-schuur van Wilsede en in de Leuvense binnenstad. Opmerkelijk is dat er voor het eerst een Russische ploeg heeft ingeschreven.

Gebaseerd op het Internationale Sporttoernooi van Tilburg waaraan Sportraad lange tijd deelnam, ontstond eind maart 1984 het eerste Leuvense Internationale toernooi voor studenten. Het aantal deelnemers groeide elk jaar, maar toch bleef het Lisst niet gespaard van kritiek. Sommigen vonden dat het sportieve te weinig aandacht kreeg en plaats maakte voor puur amusement. Het kon vroeger gebeuren dat bijvoorbeeld een Nederlandse 'volleybalploeg' - de spelers hadden nog nooit een volleybal aangeraakt - naar Leuven afzakte, enkel en alleen om het beest uit te hangen.

"Nu moet je echter niet gaan denken dat het Lisst één grote feestpartij is en de sport slechts als omkadering dient. Het is en blijft in de eerste plaats een sporttoernooi en de studenten komen evenzeer daarvoor als voor de animatie." (The Daily Liss, 27/02/1992). Om fuifbeesten te weren, handhaaft Sportraad overigens een kwaliteitscontrole. Het vereiste nivo van de ploegen wordt op voorhand

duidelijk omschreven. Toch is het moeilijk aan te nemen dat, wanneer "om 06.00 u 's morgens in de Ambiorix een Roemeense met een Spanjaard in het Engels (...) konverseert", deze sporters de *day after fris* en monter op het sportveld staan.

Ballen

Roemenen zullen er dit jaar niet bij zijn, en de Polen uit Katowice zegden op het laatste moment af. Maar Russische deelnemers zullen de Oosteuropese eer hoog houden. Dat de Russen deelnemen, is voor een groot deel te danken aan het Sportkomitee van de KU Leuven, dat financieel bijspringt - ondermeer in de reiskosten - zodat de geest van een eengemaakt Europa ook over het Lisst zou kunnen waaien. De Moskovieten zullen het opnemen tegen gerenommeerde universiteiten uit Spanje (2 uit Barcelona, 1 uit Madrid), Engeland (Wolverhampton en West-Londen), Duitsland (Düsseldorf, Rostock en Keulen), Frankrijk (Clermont-Ferrand, Compiègne en Sorbonne) en Nederland (Delft, Groningen en Rotterdam). Verder treden nog de universiteiten uit Belfast, Wenen, Lissabon en uiteraard Leuven zelf in het strijdperk.

Op sportief vlak wordt er dit jaar, naast de meer populaire balsporten als volley-, basket- en voetbal, voor het eerst

gehandbald. Op voetbal na, zijn de vier sporten zowel voor dames als voor heren bedoeld. Het Lisst wordt dus ook dit jaar weer een "groots ballenfeestje" (KUL Sportnieuws 29/01/92).

Wat betreft het ontspanningsgedeelte is de agenda wat klassieker. Op maandag opent professor Frank Delmartino, sekretaris van de Raad voor Internationale Relaties, het toernooi met een speech, waarna enkele ploegen hun behendigheid met de bal demonstreren. Mensen van Sportraad beelden kenmerken van de deelnemende landen uit, en de vlaggen worden gehesen tegen de muzikale achtergrond van de volksliederen. Dinsdag overrompelen de deelnemers de Leuvense fakbars tijdens een kroegentocht. Woensdag is het Europese voetbalavond en zullen een aantal wedstrijden op groot scherm aan Alma 3 worden vertoond. Donderdag tenslotte wordt er internationaal gefuifd in het Thierbrauhof.

"Het is haast niet te geloven hoe gemotiveerd de ploegen zijn wanneer ze om negen uur op het veld staan, terwijl ze vier uur ervoor nog op de Oude Markt zaten," vertelt Pascal Van Loo, voorzitter van Sportraad. "De ploegen van bijvoorbeeld de Sorbonne en van de universiteit van Madrid hebben een reputatie hoog te houden. Zij kunnen zich niet permitteren om een steek te laten vallen. Vaak worden er dan ook spannende en bitsige matches gespeeld."

Slaapzak

Organisatorisch is het Lisst een zware onderneming. Universiteiten moeten worden aangeschreven, sportterreinen gereserveerd, slaapplekken gezocht voor de studenten en de begeleiders. Het Lisst is de grootste uitgavepost op de begroting, van Sportraad: meer dan één miljoen

vervolg op p.6 ▶

De optocht van het Anti-Racistisch Forum (ARF), vorige week woensdag, bracht een tweeduizendtal manifestanten op de been. Toch lijkt bij de Leuvense studenten een soort betogingsmoedigheid te zijn ingetreden. Een verslag op pagina 8. (foto Karel De Weerd)

Bouwkoorts aan KU Leuven

Studeren in een schuilkelder

Het lijkt alsof de KU Leuven dit academiejaar, na een kalmere periode, aan het bouwen geslagen is. De geplande werken zijn niet de minste: de fakulteit Economie in de Naamsestraat, studentenresidenties aan Terbank en in de Blijde Inkomststraat, een sporthal, een wetenschaps-park,... In de komende weken zal Veto aandacht besteden aan verschillende van deze projecten. In dit nummer een kort bericht vanop de werven: een verhaal van klachten over al dan niet vermeende milieuhinder.

Momenteel is de universiteit op minstens drie werflocaties bezig met bouwwerken. Vanuit het stadspark en de Vlamingenstraat kan men de reuzepuut zien liggen achter het vroegere Koninklijk Ateneum op de Naamsestraat: hier komt de nieuwe fakulteit Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen, het zogenaamde 'Hoge-Heuvelproject'. Achter residentie Terbank (Cestijnenlaan, Heverlee), langs de invalsweg van de E40, wordt het terrein geëffend voor de oprichting van 'Terbank 2', dat zo'n 320 studenten moet huisvesten. En sinds kort kan je niet meer via 'de garage' van de Tienessestraat naar de Blijde Inkomststraat: in deze laatste straat is men (eindelijk) begonnen met het 'Romero-project', goed voor nog eens 64 kamers.

Koncentratie

Deze drie werflocaties situeren zich allemaal in de directe omgeving van een woonzone, meer bepaald van studententonen. Men begon er te bouwen na de winter (ongeveer medio februari) en er moet snel doorgewerkt worden om de werken zo snel mogelijk te voltooien. In die logica kan men eigenlijk pas a posteriori rekening houden met de nadelige gevolgen voor de buurtbewoners. Het bouwen moet sowieso zo snel mogelijk beginnen en daarin hebben omwonenden zichtbaar geen recht op inspraak. Ze kunnen enkel vaststellen. Soms gaat deze vaststelling gepaard met

de hoogste verwondering, zoals in het geval van Terbank 2. "Op een donderdag zagen we hier plots mensen rondlopen die het terrein achter Terbank kwamen bekijken. De maandag daarop begonnen de werken," vertelt Lut De Rudder, directeur van Terbank.

Nochtans kan men op voorhand voorspellen dat reuzebouwwerken een pak last meebrengen voor de burens, zeker als die ook thuis (gekoncentreerd) moeten werken: veel studenten zijn op dit moment van het jaar toch al regelmatig aan het studeren. Voor Terbank 2 was de geluidsoverlast tot nog toe echter kwasi onbestaande: er waren geen sloopwerken en de heipalen worden op een geluidarme manier de grond in geboord. De directie en de studenten vreesden echter voor het moment waarop de eigenlijke bouw zou beginnen. In overleg met de Werkgroep Preventie - een overlegplatform binnen de sociale sektor rond verkeersproblemen - werd op 12 februari een brief gestuurd naar het Algemeen Beheer waarin informatie werd gevraagd over de precieze plannen en hun gevolgen voor het milieu.

Absorptie

Het antwoord was volgens Lut De Rudder geruststellend: "Men beloofde ons dat er nauwelijks geluidsoverlast zal zijn. Het beton wordt niet ter plaatse gemalen maar aangevoerd. Veel andere onderdelen worden ook prefab aangebracht. Bovendien zou veel geluid geabsorbeerd worden door dat van de achterliggende autostrade." Ook de studenten vrezen niet echt voor lawaai in de toekomst. Sijspreses Geert Borremans: "Momenteel valt het enorm mee. Zelfs de studenten die aan de kant van de werf wonen, klagen niet echt. En uit de brief die we kregen van de directie blijkt dat we ook voor de toekomst niet echt bang moeten zijn."

Anders is het gesteld met de hinder van het Hoge Heuvelproject. Hier moest wel een ander gesloopt worden, waarvoor zwaar materiaal werd ingezet. In residentie Sedes in de Vlamingenstraat wist men niet meer waar gekropen om rustig te studeren. Er lag immers ook een kleinere werf rechtover Sedes, waardoor een opening ontstaan is in de

LEZERS BRIEVEN

NSV(1)

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.
De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.
Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

NSV(1)

Mag ik even reageren op Veto nummer 20 (het artikel 'Rustig avondje Leuven' en de KVHV-lezersbrief)? Ja toch?

1. Veto is een meester in het uit zijn verband rukken en bedrieglijk achterenplaatsen van citaten: zo heb ik van de migranten niet gezegd "dat zij moeten oprotten, en wel snel". Dat stukje zin sloeg wel op "de straatvechters, de AFF's, Belgische politiekasters, de char'ta's en D'honds". Volgende keer beter?

2. Dingen verwijzing, nog een van Veto's troeven: na "vuilzakken en eieren", had u gerust "glazen, stokken, flessen en stenen" kunnen laten volgen. Voor de wantrouwige lezer: we hebben het allemaal op film. Volgende keer beter?

3. Rare hersenkronkels: wanneer het werkelijk ging om een "vreedzaam reageren tegen een racistische manifestatie", ontgaat het mij waarom wij dan "door de rijkswacht (moesten) beschermd worden". Toch niet tegen die lieverdjes van tegenbetogers, zeker...

4. Blunders: van de vijf namen onder de foto op pagina 2 zijn er liefst drie (3!) verkeerd: "Van den Eynde" (moet zijn: M. Vermost), "Vanhecke" (moet zijn: J.

huizenrij in de Vlamingenstraat en de Hoge-Heuvelwerf in direkte verbinding staat met de kamers aan de voorkant van Sedes. "Een oplossing werd gezocht én gevonden," zo lezen we in een (optimistische) brief van de directie aan de bewoners van Sedes. Die "oplossing" is zal ter beschikking stellen van een zaaitje onder het restaurant, op weekdagen tussen 8.00 en 18.00 uur, als kollektieve studiezaal.

Vrachtwagen

Ook hier komen er echter geruststellende berichten van de werf. Architect Paul Van Aerschoot: "De geluidsoverlast was maar tijdelijk, zolang de sloopwerken duurden. Er moest immers beton worden gesloopt en dat gaat altijd gepaard met enorme trillingen. Nu is het slopen afgelopen. Wat er vanaf nu te horen zal zijn, is het traditionele geluid van een (grote) werf. We doen echter ons best: zo zal het beton gemalen worden aangevoerd. Het meeste lawaai zal waarschijnlijk van de vrachtwagens komen."

Lijkt het probleem van de geluidshinder dus naar een oplossing te evolueren - voor het Romero-project hebben we geen weet van dergelijke klachten -, er zijn nog een pak andere problemen die voorlopig onopgelost blijven, vooral rond Terbank 2. Daar waren aanvankelijk bijvoorbeeld geruchten dat er 24 uur op 24 zou gewerkt worden, waarbij 's nachts halogeenlampen de werf zouden verlichten, en dus waarschijnlijk ook de kamers aan die kant van het gebouw. Het bleek gelukkig om een gerucht te gaan: de normale werkeren zullen gerespecteerd worden.

De werkelijke problemen zullen waarschijnlijk pas opduiken eenmaal het gebouw er staat en de bewoners er wonen. Parkeergelegenheid lijkt niet voorzien te zijn, en Terbank 2 zou niet over recreatievoorzieningen beschikken. De Studentenraad van Terbank vreest dan ook dat de nieuwe residenten zich zullen ontspannen in de bar en op de beperkte sportvelden van het home. Ze dringen dan ook aan op een oplossing voor dit probleem. Een suggestie is bijvoorbeeld om in de buurt een gebouwje op te trekken dat als recreatiecentrum zou fungeren, net als voor de Arenbergcitée.

Pieter De Gryse

Van Hauthem) en "Buissere" (moet zijn: J. Spinnewijn). Volgende keer beter?

5. Ten grieve van een ontsemde KVHV-preses: de winrode petten waren afkomstig van KVHV-delegaties uit Antwerpen (mét preses), Gent, Kortrijk 'mét preses) en Oostende. Van Leuven zelf liepen ook een aantal leden mee, weliswaar zonder pet. Rommelt het in KVHV-middens, en heb ik echt begrepen dat KVHV-Leuven (of althans de preses) zich distantiëert van de andere afdelingen?

Tot daar mijn korte bedenkingen. Alleen nog dit: wanneer wordt Veto eindelijk eens geloofwaardig?

Wim Van Dijk
Preses NSV-Leuven

NSV(2)

Herhaaldelijk word ik bij het lezen van uw blad verontwaardigd door de wijze waarop u de Nationalistische Studentenvereniging benadert.

Uw artikel ter aankondiging van de NSV-betoging (Veto, 17/2/92), waarin niet eens de volledige agenda vermeld wordt, is haast integraal gewijd aan de 'speciale voorzorgsmaatregelen', die de politie routinematig tref. In het verslag achteraf vinden we een toespeling op de angstaanjagende ogen van de NSV-preses en een spotpunt op die oerdomme, sadistische 'SS'-NSV'ers. Laat ons het daarbij toevallig noemen dat, naast de NSV, ook de tegenbetogers 'bommetjes wierpen'.

Ik meen het u niet kwalijk dat u a kritiek levert op de NSV (al waarschuwt ik u wel voor eenzijdigheid), maar de oppervlakkigheid waarmee dat gebeurt ontstert de objectiviteit en de goede naam van uw blad.

Bert Gabriëls

NSV(3)

"Eigen volk eerst", skandeert het NSV. "Nie wieder Faschismus", roept de tegenbetoging.

Hoe betreurd is het dat sommigen die tegen het NSV betogen zich laten vangen door geweld. Het gooien van tegels, vuilzakken en bommetjes draagt op geen enkele wijze bij tot het oplossen van de problemen waar het NSV en het Vlaams Blok politieke munt uit slaan. Integendeel, de rechtse neo-fascistische partijen in Europa staan bekend voor hun gewelddadige acties. Het is zielig dat sommigen die deze ideologie bestrijden dezelfde middelen gebruiken. Ontmoeten beide extremen elkaar?

Een multiculturele samenleving is mogelijk maar we moeten er op een positieve manier aan werken. Simplistische 'terugkeerbeleid'-oplossingen zijn zeer verleidelijk maar slaan elk redelijk, menselijk tegenargument in de wind. Een echte samenleving bouwen we samen op en niet door elkaar uit te schelden. Ik hoop dat de beide partijen

van de betoging van de 20ste februari dit begrijpen.

Jean-Maurice Frère

Angst

In 'Vrouwen leven nog altijd onder hun maat' (Veto nr. 20, pag. 8) vraagt D. Keymolen zich af waarom er na vele jaren emancipatiestrijd nog geen symmetrie is, bijvoorbeeld bij de vertegenwoordiging in het parlement.

Worلدt er dan geen rekening gehouden met de angsten? Elke mens wordt geboren met een pak angsten, van hoogtevrees tot soms pleinvrees of achtervolgingswaan, en het is nu eenmaal een feit dat de gemiddelde vrouw met veel meer angsten geboren wordt dan de gemiddelde man. Vandaar dat vrouwen als 'gehoorzaam' overkomen, zoals het artikel terecht stelt; dat bijvoorbeeld oorlog voeren vooral een mannenzaak is, zoals alle vormen van risico's nemen, en dat veel vrouwen vinden dat ze bij een man horen (zoals idem).

Ik geloof dat men de kwestie pas goed kan benaderen, als men deze angsten gaat in rekening brengen; en gaat compenseren in plaats van ze in onze lagere en middelbare meisjesscholen onbewust te voeden.

M. De Cooman

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
Fax 22.04.66

Jaargang 18
nr. 21
2 maart 1992

Ver. uitg. **Pieter De Gryse**,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredektie: **Dirk Boeckx**
Redaktiesekretaris: **Pieter De Gryse**
Redaktie:
Karel De Weerd, Patrick Staudt, Ise Steen, Pieter Vandekerckhove, Ria Vandermaesen, Steven Van Garsse
Doka:
Christine Capeau, Nik Dewerdh
Tekeningen: **Nix en Aernulph**
Layout en vormgeving:
Dirk Boeckx, Pieter De Gryse, Walter Pauli, Patrick Staudt, Ise Steen, Pieter Vandekerckhove, Ria Vandermaesen, Steven Van Garsse, Maud Vermeire
Medewerkers:
Luc Christiaensen, Sylvie Cleymans, Benoit Lannoo
Eindredaktie:
Pieter De Gryse, Steven Van Garsse

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij **Rotatyp Brussel**
Oplage **9000 exemplaren**
ISSN-nummer **0773-5162**
Abonnementen
Studenten: **250 fr.**; niet-studenten:
300 fr.; steun vanaf **600 fr.**; over te schrijven op rekening nr. **001-095917-99**
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen om **18.00 uur** op het redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om **15.00 u**

Terbank II: op donderdag kwamen mensen het terrein bekijken. De maandag daarop begonnen de werken. (foto Karel De Weerd)

Afstemming onderwijs op economie

De maatschappij in stand houden

Bij een lezing van het 'Memorandum over Hoger Onderwijs in de Europese Gemeenschap' (zie ander artikel op pagina 4) kan men zich niet van de indruk ontdoen dat ook dit beleidsdokument over onderwijs weer zeer sterk economisch geïnspireerd is. Hiermee wordt een tendens bevestigd die reeds een hele tijd aan de gang is, met name het afstemmen van het hoger onderwijs op de eisen van het economisch leven. De vraag dringt zich dan ook op of er werkelijk geen andere functies zijn weggelegd voor het hoger onderwijs. Voor we het Memorandum zelf aanpakken lijkt het ons dan ook aangewezen op zoek te gaan naar een antwoord op deze vraag.

Dat het onderwijs bepaalde economische doelen zou dienen, zoals het bevorderen van de economische groei, het bijdragen tot een meer harmonische arbeidsmarkt en arbeidsverdeling is een reeds eerder algemeen verspreide verwachting. De tendens om de eisen van het sociaal en economisch leven meer en meer als enige norm te hanteren voor het onderwijsbeleid, is echter een recenter gegeven. Deze ontwikkeling kan met tal van voorbeelden aangetoond worden. Zo werden bij de voorbereiding van het EG-memorandum geen vertegenwoordigers van socio-kulturele organisaties betrokken, maar wel mensen uit de industrie en het economische leven. Ook in de geesten van de beleidsvoerders van de KU Leuven verankert zich hoe langer hoe meer de eng-economisch geïnspireerde onderwijsvisie. Termen als *human resource management* (de mens herleidt tot productiefactor), efficiëntie (vaak als synoniem gebruikt voor effectiviteit) en responsabilisering vallen met de regelmaat van de klok. De KU Leuven is een bedrijf en moet dan ook als dusdanig gerund worden, luidt de rede-ning.

Afstemming

De universiteit evolueert dan ook hoe langer hoe meer van een zelfstandige entiteit in de maatschappij met een eigen project, naar een instelling in dienst van het economisch productieapparaat. Denk hierbij aan het steeds toenemende kontraktonderzoek, de oprichting van een Leuven Wetenschapspark om de symbiose tussen bedrijven en universiteiten te bevorderen en het oprichten en afschaffen van studierichtingen en vooral derdecyclusopleidingen in functie van de vraag van de arbeidsmarkt. Kurriku-

lumonderdelen waarvan het directe nut, met name het verwerven van een job, niet onmiddellijk zichtbaar is, worden dikwijls afgedaan als ballast.

Wat wordt nu eigenlijk precies verstaan onder "het afstemmen van het hoger onderwijs op het economische gebeuren"? Volgens KUL-prof W. Wielemans kan men hier een drietal belangrijke benaderingen onderscheiden ("Opvoeding en onderwijs onder maatschappelijke druk", 1986). Deze benaderingen hebben als gemeenschappelijke karakteristiek dat ze het economische nut van het hoger onderwijs zien in termen van materiële *welvaart* (als niet gelijk aan welzijn) hetzij voor het individu, hetzij voor de gemeenschap.

In de *Human Capital*-benadering wordt het onderwijs gezien als een vorm van investeren in mensen. Vorming en kwalificatie moeten worden opgevat als een investeringsfactor die bijdraagt tot de toename van het persoonlijk inkomen en tot de economische groei van het land. Ritzen, minister van onderwijs in Nederland, formuleerde het in 'Onderwijs en economie' (1981) als volgt: "De kern van de theorie is dat mensen in zichzelf investeren. Ze geven geld uit voor zichzelf, niet omdat ze daar op dit moment nu zo van genieten, maar omdat ze verwachten in de toekomst daarmee beter af te zijn (meer te verdienen)." Het gaat dus om een deelname aan het hoger onderwijs om louter pragmatische redenen. Onderzoek van De Wolff en Slijpe (Ritzen, 1981) wijst nochtans uit dat slechts 33% van het inkomensverschil verklaard wordt door het genoten onderwijs. Deze cijfers moeten natuurlijk gerelativeerd worden. Het verband tussen het inkomen en het opleidingsniveau valt immers moeilijk te onderzoeken, gezien ook

(Foto Hielke Grootendorst)

andere moeilijk meetbare factoren zoals de intellectuele aanleg, de sociale herkomst, het ras, het geslacht, de leeftijd, ... in het spel zijn.

Spanning

De *restgrootte-benadering* ziet het onderwijs als een belangrijke groeifactor. Onderwijs verhoogt immers de kwaliteit van de klassieke productiefactoren arbeid en kapitaal. Zo schreef Denison (1962) 39% van de Belgische en 22% van de Nederlandse groei tussen 1950 en 1962 toe aan de in die landen toegenomen stock van menselijk kapitaal. Dit onderzoek had tot gevolg dat men onderwijs in deze landen ging beschouwen als een belangrijke investering. Nu spreekt het voor zich dat niet elk onderwijs zonder meer bijdraagt tot de economische groei (Ritzen, 1981). Wel kan gesteld worden dat het effect van het onderwijs groter zal zijn naarmate het onderwijs meer is afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt. Dit creëert natuurlijk een continue spanning tussen de autonome koers die het onderwijs wil varen en de industriële wereld voor wie het onderwijs toelevingsbedrijf moet zijn van gekwalificeerd personeel.

De derde benadering gaat uit van de vraag welke veranderingen er nodig zijn om in de economische concurrentiestrijd op internationaal niveau het hoofd boven water te houden. Dit lijkt ook het uitgangspunt te zijn van het recente EG-dokument (zie ander artikel). Deze *manpower*-benadering vertrekt van de veronderstelling dat er een samenhang bestaat of moet bestaan tussen het onderwijsstelsel en de economische sektor van de maatschappij. Er werden dan ook onderwijs- en leerplannen opgesteld. Via de onderwijsplanning probeerde men de onderwijssector en de ontwikkeling van de werkgelegenheidsstructuur beter op elkaar af te stemmen. Met behulp van de leerplannen werd een betere relatie tussen de beroepsprofielen en de opleidingen beoogd.

Passend

Een optimale onderwijsplanning vereist echter een grote flexibiliteit van het onderwijsstelsel. Hierbij moet men denken aan het uitstellen van de definitieve beroepskeuze, zoals in het Angelsaksische systeem dat bestaat uit 3 delen (undergraduate, graduate (= Masters) en een PhD), in plaats van uit twee delen zoals bij ons (een 1ste en een 2de cyclus en daarna een derde cyclus). In datzelfde schema passen de eenvoudigere overgangen tussen verschillende studierichtingen en de polyvalente kandidaturen. Ook een flexibele indeling van het academiejahr, waarbij een vak dus op 7 weken kan gedoceerd worden in plaats van op 15, past in dit kader. Met de verregaande gevolgen hiervan wordt natuurlijk geen rekening gehouden.

Het gedachtegoed dat in deze drie benaderingen naar voren komt - studeren is in zichzelf investeren, onderwijs als katalysator van de economische groei en een beter afstemmen van het onderwijsgebeuren op de marktbehoefte - lijkt het

huidige onderwijsdenken te domineren. De universiteiten worden hiermee gereduceerd tot toeleveringsbedrijven van know-how en geschoold kapitaal. Deze eenzijdige koppeling van onderwijs aan economisch nut laat geen enkele ruimte meer voor de sociaal-politieke en immateriële doelstellingen van het onderwijs. Onderwijs als instrumentarium om tot een *rechtvaardiger* samenleving te komen, waarin ieder mens gelijkwaardige kansen zou hebben op de verwerving van kennis, bezit en arbeid en op deelname aan de cultuur en besluitvorming past immers niet in deze nutsfilosofie.

Ook de idee van onderwijs als vrijplaats voor *objectieve* en *waardenrijke wetenschapsbeoefening* en de daarop georiënteerde kennisverwerving botst met de actuele enge economische onderwijsvisie. Toch kan niet ontkend worden dat beide doelstellingen minstens even belangrijk zijn en bijgevolg evenoegde essentiële functies zijn van het onderwijs. Een universiteit heeft immers ook de plicht mensen te *vormen* in plaats van ze op te leiden. En er is voor het onderwijs een emancipatorische en cultuurinnoverende rol weggelegd in plaats van een maatschappijbevestigende.

Fortiori

Bij dit alles moet bovendien opgemerkt worden dat het reductivistische onderwijsdenken niet alleen vanuit maatschappelijk standpunt onverantwoord is, maar ook nog vanuit economisch oogpunt. Zo wijst Leune (1981) op de

beperkte bijdrage van het onderwijs tot de economische produktiviteit. Verschillende auteurs onderschrijven deze stelling. Zo meent Gintis (1971) dat de bijdrage van het onderwijs tot de economische ontwikkeling veeleer het gevolg is van het feit dat het onderwijs een bepaald soort persoonlijkheden aflevert die passen binnen de dominante cultuur van de geïndustrialiseerde samenleving dan van haar directe bijdrage tot de individuele of maatschappelijke produktiviteit. Collins (1974) en Berg (1971) constateren dan weer dat de diploma-eisen verder opgeschroefd worden dan de technologie eigenlijk noodzakelijk maakt. De beroepsvaardigheid wordt immers veeleer in de praktijk geleerd dan in het onderwijs. Bovendien kan men vaststellen dat mensen met een zeer verschillende opleiding vaak dezelfde functies vervullen.

De economische betekenis van het onderwijs moet dus gerelativeerd worden, wat meteen meer ruimte laat voor onderwijskundige en sociale doeleinden. Het onderwijsbeleid zou dan ook gericht moeten zijn op de overgang van een professioneel deskundigheidsmodel naar een zelfbeschikkingsmodel of van een technische naar een sociale rationaliteit. Of dergelijke doelstellingen voldoende algemene maatschappelijke en politieke steun zullen krijgen in de huidige nutsmaatschappij blijft voorspellen een open vraag. De studentenbeweging kan hier alvast een aanzet toe geven door een krachtige reactie tegen het Memorandum.

Luc Christiaensen

Kringraad Happening

Dinsdag 3 maart
20:00

Grote Aula
(MT 10)

Debattenavond:

**Rationalisatieplan
Relatie politie-studenten
Jaarvrijstelling vanaf 12 punten
Wetenschapsbeleid**

Animatie door cartoonisten Receptie

M.m.v.
Vice-rector Van den Berghe, Prof. Masschelein,
Vlaams en Nationaal kabinet voor Wetenschap,
Focus Research, Leuvense Politie, e.v.a.

Inkom gratis

Een week vol humor, spanning en erotiek?

Dat kan, met het meest doortastende weekblad van Vlaanderen! Elke week een flinke portie boeiende verhalen, ont-hullende gesprekken, baanbrekende humor en opwindende foto's.

• Verslind ons nieuwsgierige weekoverzicht.
Kijk mee door de komische bril van onze

PANORAMA
DE POST

LEES EN BELEEF
WAT WIJ BELEVEN

DE WEEK BEGINT VOORTAAN
OP DONDERDAG.
NU IN UW KRANTENWINKEL.

Aanvechtbaar EG-memorandum Hoger Onderwijs

Investeren in producenten en consumenten

In de pers werd reeds herhaaldelijk verwezen naar het op 5 november 1991 verschenen 'Memorandum over Hoger Onderwijs in de Europese Gemeenschap'. De visie van KUL-eredoktor Hywel Jones hieromtrent, die als directeur van de 'Task Force for Human Resources, Education, Training, Youth and Education' aan de basis ligt van het memorandum, kwam reeds uitvoering aan bod in Veto van 10 februari. In dit artikel willen we het memorandum zelf kort voorstellen.

Ondanks het feit dat de Europese Gemeenschap zich de voorbije jaren uitdrukkelijk manifesteerde op het onderwijsdomein, behoorde dit strikt gezien niet tot haar bevoegdheden. Met programma's als Erasmus, Tempus, Comett en Lingua balanceerde ze dan ook op de grens van het toelaatbare. De uitvoering van deze programma's binnen het kader van het Verdrag van Rome was enkel mogelijk door een brede interpretatie van het begrip 'beroepsopleiding' en door een uitbreiding van haar bevoegdheden op basis van artikel 235. Dit artikel stipuleert dat de Raad haar bevoegdheden enkel kan uitbreiden indien dit unaniem beslist wordt en dan nog maar voor zover het past binnen het kader van de nakende eenheidsmarkt.

De top van Maastricht in december 1991 maakte een einde aan deze dubieuze situatie. Onderwijs kreeg met art. 128 formeel een plaats in het Europees beleid. Ook het Hoger Onderwijs, waaronder in Europese context zowel het universitair als het niet-universitair onderwijs verstaan wordt, ontsnapte dus niet langer aan de Europese invloedssfeer. Het Hoger Onderwijs is immers van strategisch belang voor het doen functioneren van de eengemaakte markt.

Konsultatie

Ofschoon het Hoger Onderwijs nog niet formeel tot de EG-bevoegdheden

behoorde, nam Jones, als directeur van de Task Force, reeds in 1989 initiatieven voor het uitstippelen van een Europees onderwijsbeleid. Zo werd in juni 1989 een workshop georganiseerd aan de KU Leuven die bijgewoond werd door een aantal deskundigen op het gebied van het Hoger Onderwijs. Deze voordrachten werden gepubliceerd in het 'European Journal of Education'. Vervolgens werd de konsultatie uitgebreid tot vertegenwoordigers van instellingen van het Hoger Onderwijs, ministeries en regionale overheden die zich bezighouden met Hoger Onderwijs, de industrie en het economisch leven. Dit gebeurde tijdens een konferentie in november 1990 te Sienna. Deze voorbereidende procedures resulteerden dan in het eind vorig jaar gepubliceerde memorandum.

Het fundamenteel uitgangspunt van het document, zoals overigens voor alle EG-dokumenten, vormt de ontwikkeling van Europa. Ontwikkeling wordt hierbij echter zonder meer gederuceerd tot *ekonomische* ontwikkeling. Het bundelen van de krachten om een handelsblok te vormen tegen de Verenigde Staten en (het toen nog opkomende) Japan is trouwens steeds een van de leidraden geweest voor de ontwikkeling van de Europese Gemeenschap. Een van de belangrijkste middelen om deze doelstelling te bereiken is de economische integratie van de EG-lidstaten.

Konkurrentieel

Daarnaast moet binnen het productieproces de nadruk komen te liggen op kwaliteit en niet zozeer op kwantiteit. In deze door wetenschap en technologie gedreven maatschappij zal Europa haar konkurrentiële positie op de wereldmarkt immers enkel kunnen behouden en versterken door de beschikking over een uitgesproken know-how die zich vertaalt in hoogstaande kwaliteitsproducten. Grondstoffen hebben we immers niet, weinig grijze.

De economische integratie, de voortdurende zoektocht naar nieuwe technologieën en de daarmee gepaard gaande technologisering van onze maatschappij roepen bijgevolg een aantal noden op

onderwijskundig vlak op, waar de EG niet langer aan voorbij kan gaan. Om het hoofd te kunnen blijven bieden aan de buitenlandse konkurrentie, moet in eerste instantie de nodige kennis geproduceerd worden, die dan operationeel kan gemaakt worden in de bedrijven.

Het spreekt natuurlijk voor zich dat hier een belangrijke taak is weggelegd voor de instituten van het Hoger Onderwijs. Anders gezegd, de universiteiten moeten ingeschakeld worden in de kennisproductie, en liefst produktie van operationele kennis, om voldoende het hoofd te kunnen bieden aan de konkurrentie van het buitenland. Daarom moet de samenwerking tussen het bedrijfsleven en het Hoger Onderwijs uitgebouwd worden. Wel wordt erkend - maar daar blijft het dan ook bij - dat "de betrokkenheid van de instellingen voor Hoger Onderwijs bij het onderzoek ingegeven wordt door meer dan alleen economische overwegingen".

Bediening

Naast de noodzakelijke produktie van operationele kennis, stijgt natuurlijk ook de vraag naar hooggekwalificeerd personeel voor de bediening van deze nieuwe hoogtechnologische produktietechnieken. En hier stelt zich het probleem van de toenemende denataliteit. Zo zouden in het jaar 2000 driehonderd duizend mensen meer de arbeidsmarkt verlaten dan er intreden. Een tweetal strategieën kunnen gevolgd worden om in deze kontekst de stijgende behoefte aan hooggeschoolden op te vangen.

Eerst en vooral kan men de deelname van jongeren aan het hoger onderwijs stimuleren zodanig dat optimaal gebruik gemaakt wordt van de aanwezige capaciteiten onder de jongeren. Een dergelijke strategie past trouwens perfect in het in 1976 door de Raad van ministers van Onderwijs uitgestippelde beleid om gelijke kansen op toegang tot alle vormen van onderwijs te scheppen.

Een tweede manier om tegemoet te komen aan geschoolde arbeidskrachten is de permanente opleiding van het bestaande arbeidspotentieel. Permanente opleiding zal trouwens een peiler wor-

VRG
rechtsecongres

DEBATAVOND OVER DE 4DE MACHT

"Wie trekt er aan de touwtjes in België en met welk gewicht?"

5 maart 1992 20.00 uur
MT 10 (grote aula)

VRG leden 50,- / niet-leden 80,-

Moderator: Louis CROONEN spreekt met

- Guido DIERICKX
over de spijlfunctie der politieke partijen
- Paul GOOSSENS en Ludwig VERDUYN
over de rol van de pers
- Jo WALGRAEVE en André LEYSEN
over de sociale gesprekspartners
- Jean-Pierre DEBANDT en Jan HINNEKENS
over de financiële wereld en het establishment

Politici over hun rol als vertegenwoordigers van het volk

den van deze snel evoluerende maatschappij. Hier is dan ook een zeer belangrijke en nieuwe taak weggelegd voor de instellingen van het Hoger Onderwijs.

Mobiliteit

Ook in de bevordering van de ekonomische integratie speelt het hoger onderwijs een cruciale rol. Een goed verloop van de ekonomische integratie vereist immers niet alleen een perfecte mobiliteit van het kapitaal en de goederen, maar ook van de zogenaamde menselijke hulpbronnen, zoals arbeidskrachten in ekonomische kontekst genoemd worden. Nu is het zonder meer duidelijk dat het Europees engagement en de behoefte aan een mobiele ingesteldheid het grootst zal zijn voor hooggeschoolden. Het memorandum zegt dan ook zonder meer dat "voor het functioneren van de

interne markt aanzienlijke aantallen mensen nodig zullen zijn die naast hun normale beroepskwalificaties beschikken over een extra Europese dimensie. Daarom is het om ekonomische redenen, nog afgezien van politieke of culturele overwegingen, gewenst het onderwijs aan alle studenten een Europese dimensie te verlenen". Hieruit blijkt nogmaals overduidelijk dat het Erasmus-project, hoe onwaarschijnlijk dit ook mag klinken, er in de eerste plaats niet gekomen is uit culturele, vormende overwegingen, maar wel uit een bekommernis voor de ekonomische ontwikkeling van onze EG. Dat het daarnaast de culturele integratie bevordert, is mooi meegenomen.

Afzetmarkt

De noodzakelijke mobiliteit van haar werknemers verplicht de EG ook een aantal hinderpalen uit de weg te ruimen inzake de wederzijdse erkenning van diploma's. Hierbij gaat het dan zowel om de akademische erkenning, waardoor het behalen van aanvullende kwalificaties in het buitenland vereenvoudigd wordt, als om de beroepserkenning, waarbij ook de in het buitenland behaalde diploma's aanvaard worden. Zonder een dergelijke harmonisatie na te streven, dragen programma's als Erasmus en ECTS (European Credit Transfer System) hier in belangrijke mate toe bij.

De culturele diversiteit die Europa nauw aan het hart ligt impliceert de erkenning van verschillende talen. In deze kontekst stimuleert de EG de studie van andere talen, een bittere noodzaak bij het handel drijven met de andere lidstaten. Bij dit alles mag men niet uit het oog verliezen dat EG een verzameling is van drie gemeenschappen (EGKS, EURATOM en EEG) waarbij het zwaartepunt zich steeds bij de EEG situeerde. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat hun hele (onderwijs)denk economisch geïnspireerd is, een optiek die voor de studentenbeweging echter onaanvaardbaar is.

Leerstof

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de EG het beleid inzake Hoger Onderwijs niet langer aan haar voorbij wil laten gaan. In een van de volgende nummers gaan we verder in op de concrete maatregelen die de EG voorstelt om hieraan tegemoet te komen.

Luc Christiaens

Heerlijk lenteweertje dezer dagen. Afgelopen weekend: de eerste terrasjes van dit jaar op de Oude Markt. Nu kunnen we tenminste met een rustig gemoed beginnen blokken.

(foto Karel De Weerd)

Grote opkomst infodagen

Monsterfakulteiten boeken verlies

Afgelopen maand organiseerde de Dienst voor Studietoelagen de eerste van zijn reeks jaarlijkse infodagen voor aspirant-studenten. Zaterdag 15 februari stond volledig in het teken van Humane Wetenschappen. Veto sprak met verschillende verantwoordelijken van de infodagen en tracht een verklaring te geven van de opgemerkte tendenzen. Een overzicht.

Infodagen zijn zowel voor de studenten in spe, de ouders als de universiteit van kapitaal belang. Laatstjaars studenten uit de humaniora hebben, zo stelt de leidraad voor informatoren uitgegeven door de Dienst voor Studietoelagen, meestal drie te onderscheiden informatiebehoefte: het merendeel heeft reeds een studiekeuze gemaakt en komen naar de infodagen om hun verwachtingen aan de realiteit te toetsen, een tweede groep heeft nog twijfels en rekent erop tijdens de infosessies tot een definitieve keuze te komen, voor een minderheid zijn de abiturientendagen een allereerste kennismaking met een universitaire studie. De ouders van hun kant zijn benieuwd naar de studie-omgeving van zoon of dochter en peilen vooral naar de moeilijkheidsgraad en de toekomstmogelijkheden van de studies.

De universiteit zet natuurlijk haar beste beentje voor om een zo goed mogelijke indruk te maken op de kandidaat-rekruten, zonder aan werving te doen, integendeel. De 'Leidraad voor informatoren' stelt zelfs expliciet: "Deelnemers aan de info-dag vragen om objectieve informatie. Activiteiten die eerder op werving gericht zijn worden door deelnemers eerder afgewezen dan aanvaard, zodat hun effect juist het tegengestelde is van wat werd beoogd." Dus toch werving. Hoewel. Er kan immers geen a-priori-lijn getrokken worden tussen de opkomst tijdens de infodagen en de uiteindelijk inschrijvingen. Toch zijn er bepaalde tendenzen waarneembaar.

Arabistiek

De toenemende belangstelling voor historische vakken vertaalt zich eveneens in het aantal aspirant-archeologie studenten. Dit jaar waren er 77 belangstellenden, voor het eerst meer dan voor Kunstwetenschappen, dat ongeveer evenveel studenten aantrok als vorig jaar (64 tegenover 66). Een andere factor die meespeelt is, volgens professor Van Doorselaer, koördinator voor Archeologie, de belangstelling van de media voor allerhande nationale en internationale projecten. Denken we daarbij aan het Brabantse project in Erps-Kwerps en het vermaard project onder leiding van professor Waelkens in Sagalassos. Daarnaast blijken, aldus nog Van Doorselaer, Jeugd- en Kultuurbewegingen sinds enkele jaren archeologische kampen te organiseren en op die manier vele jongeren warm te maken voor archeologie, ook in eigen land.

Boksen

De moderne filologische richtingen, Germaanse en Romaanse zitten eveneens opnieuw in de lift. Terwijl de eerste studierichting een lichte vooruitgang van 4% boekt, stijgt het aantal kandidaat-Romanisten met meer dan een kwart tot 137. In absolute cijfers is dit nog wel iets minder dan de helft van het aantal aspirant-Germanisten, maar de interesse voor de tweede landstaal blijkt toch te nemen, ondanks of misschien precies door de kommunautaire perikelen in ons land.

In Humane Wetenschappen was er dit jaar een globale toename van 490 kandidaat-eerstjaars (10,67%). Deze stijging is vooral te danken aan de

fakulteiten Letteren en Wijsbegeerte, Pedagogie en Psychologie, samen goed voor een toename van een kleine 25%. Deze globale positieve evolutie heeft enerzijds te maken met het feit dat de jongeren meer en meer de weg naar de universiteit vinden, anderzijds blijkt de interesse voor de 'zachtere' richtingen vooral te maken te hebben met een verschuivende ingesteldheid van de aspirant-studenten: velen houden meer en meer rekening met hun eigen interesses en willen een richting volgen die hen volledig boeit. In een tijd waar een tweede diploma bijna een must is, beschouwen veel kandidaat-studenten hun eerste studierichting als een algemene inleiding. "Later zien we wel," luidt het devies.

Deze tendens blijkt bijvoorbeeld sterk in de afdeling Oude Geschiedenis, waar het voor het tweede opeenvolgende jaar een spektakulaire stijging van het aantal geïnteresseerden waar te nemen is. Dit jaar steeg het aantal met 37,1% tot 48 aanwizigers. "Studenten doen blijkaar meer hun zin, ondanks het aantal vooroordelen waartegen ze moeten opboksen," aldus professor Hauben, koördinator van de infodagen voor Oude Geschiedenis. Bij Moderne Geschiedenis is de toename eveneens vrij sterk. Vorig jaar ging het aantal inschrijvingen voor de infodagen reeds vooruit van 68 naar 102, dit jaar waren er nog eens 22 meer (+21,6%).

BRTN

Ook de pedagogen tasten in het duister in verband met de stijgende belangstelling (+25,96%) voor hun studierichting. Wel is het zo dat in Pedagogische wetenschappen het aantal bezoekers op de infodagen een paar jaar terug gedaald is, mede omdat de recent overleden minister van Onderwijs Daniël Coens het lerarenambt lange tijd ontmoedigde. Men kan dus voor Pedagogie spreken van een herstel.

Een ruime belangstelling was er ook voor Politieke en Sociale Wetenschappen. Met 710 deelnemers aan de infodagen - tegenover 499 vorig jaar - wordt het de derde grootste fakulteit binnen Humane Wetenschappen. Een belangrijke factor voor deze toename ligt in het feit dat er dit jaar zowel in de voormiddag als in de namiddag infosessies plaats gevonden hebben. Verder ziet koördinator Gust De Meyer een aantal maatschappelijke factoren. Ten eerste zou de stijgende interesse kunnen te maken hebben met de actuele politieke vraagstukken waardoor meer en meer jongeren aangesproken worden. Daarnaast lijkt ook het steeds aan belang winnende medialandschap en meer in het bijzonder de polemiek tussen VTM en BRTN vele jongeren naar communicatiewetenschappen te lokken.

De reuzefakulteiten Rechten en Economie hebben op het eerste zicht heel wat van hun aantrekkingskracht verloren. Voor Economie is de daling beperkt tot 6% maar er blijven toch nog steeds 1316 aspirant-economisten. De vermindering blijkt ook laag als men bedenkt dat er dit academiejaar gestart werd met een fakulteit Economie aan de Kulak en dat ook daar infodagen worden georganiseerd. Een tweede factor is volgens professor Van Driessche de studietoelagenverlenging voor handelsingenieur tot 5 jaar en het feit dat het dekreet Coens stelt dat diegenen die aan een handelshogeschool gestudeerd hebben toegang krijgen tot de licenties Economie. In die optiek kan men misschien eerder gewaagde van een relatieve stijging van de belangstelling.

In de Rechtsfakulteit is het verlies groter. De opkomst lag ruim 10% lager dan vorig jaar. Volgens Bart Raymakers, verantwoordelijke voor de infodagen bij Rechten, is de oorzaak niet ver te zoeken. "Na een jarenlange stijging, neemt de belangstelling voor rechtenstudies eindelijk af." Wel valt het op dat

ANTIRACISME - Vorige week organiseerden Studenten tegen Racisme in het kader van hun Anti-racistische week een avondmaal met Marokkaanse jongeren in Alma 2. Al ontbraken de kaarsen op het appel om van een heus Candle Light dinner te kunnen spreken, sfeer was er alleszins. Ali en Hammou Kemous speelden voor de gelegenheid Berberse muziek. (foto Karel De Weerd)

de opkomst in de voormiddag hoger lag dan vorig jaar en in de namiddag beduidend lager. Raymakers wijt dit aan de ontduubeling van de infodag in Sociale Wetenschappen, waar zoals reeds hoger vermeld heel wat meer volk opdaagde.

Verband

Oosterse studies vallen ook weer meer in de smaak van vele jongeren. De stijging van ruim 64% tot 117 deelnemers komt niet zozeer op rekening van Sinologie en Japanologie, waar er een stagnatie kan vastgesteld worden, maar wel van Arabistiek waar ongeveer een dertigtal mensen op afgekomen zijn. Globaal gezien lijkt de afdeling Oosterse studies, na een enorme boom een paar jaar geleden, zich opnieuw te stabiliseren. Het succes van Arabistiek heeft misschien in zekere mate te maken met de recente ontwikkelingen in het Midden-Oosten. Een tweede aanwijsbare reden is volgens professor Van Lerberghe het feit dat in Gent geen duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende talen, Chinees, Japans, enz. Velen opteren daarom voor Leuven waar het onderscheid wel duidelijk is. Daarenboven blijkt dat de prof Arabistiek in Gent ziek is en men niet weet hoe de toekomst eruit ziet.

Spektakulair is eveneens de opmars van de fakulteit Psychologie, waar er, na een toename van 20% vorig jaar, dit jaar opnieuw een toenemende belangstelling is van meer dan 40%. Op twee jaar tijd is het aantal belangstellenden gestegen van een kleine 400 tot 675. Professor Jansen kon hier geen verklaring voor geven. Hij stelde dat pas over enkele jaren duidelijk zal zijn waarom er dit jaar zo'n groeiende interesse voor psychologie blijkt te zijn.

Patrick Staudt

LEUVENS POLITIEK LANDSCHAP BLIJFT VERSCHIEDEN BELGIE BARST NOG NIET

Belgische - Bij de jongste verkiezingen van 24 november was de BEB een buitenbeentje. BEB staat voor 'Belgie Europe Belgique'. Neo-unitaristen, nouveaux riches, extreem-rechtse royalisten, zo analyseerden de politieke commentatoren het nieuwe partijje.

De BEB behaalde 0,3% van de stemmen in 'het Rijk'. In Vlaanderen en Wallonië sloeg de partij duidelijk minder aan dan in Brussel, waar ze nog 0,8% uit de brand sleepte. Haar beste uitslag haalde de BEB echter in Marche-en-Famenne: twee procent. In het arrondissement Leuven kwam de BEB, net als in vele andere arrondissementen, niet op. Toch heeft de partij besloten een studentenwerking op poten te zetten. Onlangs won in kafee Vande Weyer op het Martelarenplein de stichtingsvergadering plaats van de BEB-Jongeren (Jeunes BEB). Voor een grote Belgische driekleur en de twaalf Europese sterren gaven de initiatiefnemers (een vijftal studenten) meer uitleg over hun politieke opties.

Dat de BEB over één kam met extreem-rechts wordt geschoren, is manifest onjuist. De migrantenpolitiek van de partij zelf houdt zo'n beetje het midden tussen die van de CVP en die van de PVV. De jongeren verklaren zich echter akkoord met de aanbevelingen van de rapporten-D'Hondt, maar verzetten zich tegen automatische naturalisatie, "omdat men dan Belg zou worden tegen wil en dank". De krachtlijnen van de BEB moet men veelzeker zoeken op het gebied van de "verzoening, de eenheid en de verstandhouding tussen alle Bel-

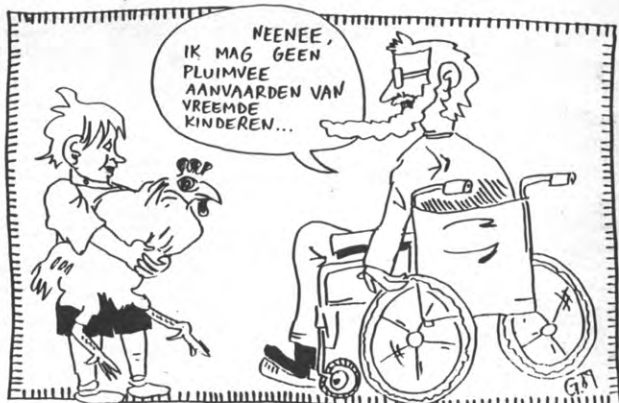
gen". De jongeren willen daarbij "radikale standpunten verdedigen in een apatische studentengemeenschap". In een pamflet geven zij zelfs aan dat ze een democratische revolutie willen teweegbrengen.

Dat laatste klinkt nog zo gek niet, aangezien de BEB de staatsvorming helemaal wil overdoen. De gemeenschappen moeten worden afgeschaft, meent de BEB. Als ze werden opgericht, kan men ze ook weer afschaffen. De gewesten mogen eventueel behouden blijven. Een sterke eenheid is daarentegen wel gediend met een doorgedreven decentralisatie van het bestuur op het niveau van de provincies. De voordelen van zulke hervorming zien de BEB-jongeren in een vermindering van het aantal ministers en ambtenaren. Ook de senaat en de kamer zouden minder leden tellen. De kamerleden zouden worden verkozen door een nationale kiesomschrijving (een Oostendenaar zou op een Aarlenaar kunnen stemmen). Klap op de vuurpijl is de Kroonraad, de vergadering van de koning en de provinciegoeverneurs, die geschilden zou beslechten tussen het centrale bestuur en de provincies, en die de koning in de gelegenheid zou moeten stellen zich uit de slag te trekken in gewetensnood.

Hun abortusstandpunt noemden de BEB-jongeren, zonder verdere uitleg, "zeer genueanceerd". Dat zal wel, wanneer er een advertentie van Pro Vita, de rabiate anti-abortusorganisatie, in het BEB-blad 'BelgEurop' van januari '92 is opgenomen.

(DB)

Paardrijden
Met Melanie

Stuc brengt Goethe naar Leuven

Trillen over gans je lichaam

Met de 'Torquato Tasso' van het Stuc in een regie van Paul Peyskens is Goethes werk aan een derde produktie in een paar maanden toe, na interpretaties door De Tijd en Maatschappij Discordia. In een decor van Michel Van Beirendonck, brengen Sam Bogaerts, Viviane De Muynck, Johan Heestersmans, Tania Van Der Sanden en Steven Van Watermeulen, stuk voor stuk steracteurs, een zeer verrassende interpretatie van dit eeuwenoude stuk. Veto sprak met regisseur Paul Peyskens, die momenteel ook scenario's schrijft voor het wetenschappelijke BRTN-programma 'Alle Vijf'.

Decoratie geopteerd. Benadert dit het meest uw eigen visie op teater?

Peyskens: «De vertaling en de bewerking van 'Torquato Tasso' van Decorte biedt heel mooi en fragiel tekstmateriaal. De vertaling bewaart de dieptestructuur, de veelgelaagdheid van de taal omdat ze niet in functie van het verhaal gemaakt is. Het verhaal interesseert me immers niet. Het enige wat me interesseert is wat de mensen aan elkaar te vertellen hebben. De tekst is erg ondramatisch. Toch gebeurt er elke seconde iets dat een trilling teweeg brengt, en die moet je voelen. Elke zin, elk woord heeft weerhaakjes. Iedereen corrigeert zichzelf kontinu. Wat eveneens interessant is, is het feit dat het om beroepsacteurs gaat en dat het stuk eigenlijk over hen handelt.»

Lippendienst

Veto: *U stelt dat het verhaal niet belangrijk is. Hoe verklaart u dan dat elke teaterkritiek begint met een samenvatting van het stuk en het schetsen van een historische context?*

Peyskens: «Een recensent moet doen wat hij niet laten kan, waarin hij zin heeft. Ik denk dat het vooral relevant is voor de mens in kwestie. Iedereen is vrij te doen wat hij wil. Trouwens, het is niet omdat ik niet in het verhaal geïnteresseerd ben dat een andere regisseur het verhaal niet belangrijk kan vinden. Je zou het kunnen vergelijken met een fotoğraf die een klein mannetje in de woestijn fotoğrafieert. De ene fotoğraf zal een heel klein mannetje in een immense ruimte voorstellen, terwijl een andere fotoğraf het mannetje heel close zal nemen en de reflectie van de woestijn in diens ogen benadrukt. Kortom: iedereen zingt zoals hij gebekt is.»

«Voor een bepaalde groep mensen kan de historische context inderdaad belangrijk zijn. Ik persoonlijk hou mij daar niet mee bezig. Rond 'Torquato Tasso' heb ik helemaal niets gelezen. Mijn dramaturgie is dat 'Tasso' over mij handelt en dat ik Goethe ben. Men heeft ooit gezegd dat Shakespeare zo'n grote

dramaturg was omdat hij nooit Shakespeare heeft moeten studeren. Shakespeare deed, net zoals Goethe, gewoon zijn 'ding'. De toeschouwer kan dat daarna interpreteren, maar dat is altijd naast de kwestie.»

Veto: *Is er geen gevaar dat de toeschouwer in zekere zin beïnvloed wordt door de kritieken? Wordt de toeschouwer niet 'verplicht' het toneelstuk op een welbepaalde manier te interpreteren?*

Peyskens: «Als het stuk goed gespeeld is, let je niet op hetgeen je gelezen hebt. Je kan een kritiek vooraf lezen, maar door heel andere dingen geboeid worden tijdens de voorstelling. Als je bijvoorbeeld over Picasso leest en je ziet daarna een van zijn schilderijen in het Prado, kijkt je daar heel anders tegenaan omdat de omstandigheden anders zijn en omdat het allemaal veel concreter wordt.»

«De lezing van 'Torquato Tasso' door de Tijd is volgens mij uit dramaturgisch oogpunt fout, evenals de recensie van Wim Van Gansbeke in De Morgen. Zij zeggen trouwens niet dat het om een lezing gaat, ze beweren dat wat zij schrijven over 'Tasso' gaat. Zij poneren in plaats van te onderzoeken.»

Hoezee

Veto: *U gaat er van uit dat iedereen kunst kan waarden? Je hoort echter veel mensen over kunst en cultuur praten in de termen van: "Dat is niets voor mij."*

Peyskens: «Alles wat voelbaar, tastbaar, ruikbaar is, kan door iedereen die over de nodige zintuigen beschikt, geobserveerd worden. Ik heb indertijd 'KIT' gemaakt, bewust voor Jan en klein Pierke. Tot in Italië was dat een enorm succes, zonder dat het ging om 'Schipper naast Mathilde'- of VTM-toestanden. Het hangt er eigenlijk van af tot wie je je richt. Sommigen zullen 'Torquato Tasso' interessant vinden, anderen zullen het helemaal niet appreciëren. Mijn moeder bijvoorbeeld, is met andere dingen bezig dan ik. Ik denk niet dat dit stuk haar zou interesseren. Toen ik 'The KIT' maakte, zei ze me: "Nu maakt ge tenminste

«Op de scène zal alles duidelijk worden. Het stuk kan niet slecht zijn als de acteurs zich realiseren wat ze zeggen.»
(foto Marco Mertens)

toneel da'k versta.»

Veto: *Is 'Torquato Tasso' dan niet te verstaan?*

Peyskens: «Toch wel. Het is heel begrijpelijk toneel. Het heeft niets te maken met cerebrale vingeroefeningen. Het is heel plezant toneel. Er is een verhaal in mooie kostuums met een prachtig decor. Bovendien duurt het stuk ongeveer drie uur, dus je hebt waar voor je geld.»

Veto: *Dus toch een verhaal?*

Peyskens: «Er is zeer zeker een verhaal, maar ik hoef mij daar niet mee bezig te

houden om de eenvoudige reden dat het reeds geschreven is. Als ik niets uit de tekst schrap, krijg je automatisch het verhaal.»

Veto: *De belangrijkste taak ligt bij de acteurs. Zij bevinden zich steeds in een andere situatie. Wat is uw taak dan als regisseur?*

Peyskens: «Ik kijk naar wat de acteurs doen en geef hen veel zelfrespect en zelfvertrouwen. De tekst zelf zegt wat de acteurs moeten doen. De praktische regie staat eigenlijk in de tekst zelf. Ook het respect voor de andere acteur is ontzettend belangrijk. Een acteur zegt namelijk nooit iets. Er is iemand die helaas moet beginnen, maar de rest geeft een repliek op hetgeen men voor het eerst waarneemt of beluistert. Door de tekst krijgt de acteur een projectie van wat hij zal antwoorden, maar hij negeert die projectie en maakt zelf het beeld opnieuw vooraleer het uit te spreken. Ik maak erover dat die taal voor de eerste keer opnieuw ontstaat en dat de acteurs niets naast de kwestie doen. Ik moet de omstandigheden creëren waarin de dingen zijn wat ze zijn en vooral niet mogen zijn wat ze niet zijn. De acteurs vinden de manier van werken zeer beangstigend omdat ze volledig vrij zijn en niets weten over het decor en de accessoires. Tasso weet bijvoorbeeld niet hoe het werk dat hij aan de hertog zal overhandigen eruit ziet.»

«Op de scène zal alles duidelijk worden. Het stuk kan niet slecht zijn als de acteurs zich realiseren wat ze zeggen. Bij de repetities zaten drie van de vijf acteurs op een gegeven moment met de tranen in hun ogen te luisteren. De tekst gaat namelijk zover dat je er geen literatuur van kan maken. Als Tasso op het einde zegt dat zijn gebeente versplinterd is en dat hij helaas leeft om dat te voelen, en je ontdoet dat van zijn literatuur, zeg je eigenlijk heel leuke dingen. Je zegt dan eigenlijk dat je je eengoed een kogel door het hoofd kan jagen. Als je zo iets moet zeggen, tril je over gans je lichaam. Je durft dat bijna niet te uiten. Maar de acteurs moeten het door de afspraak, de tekst, zeggen. En dat is de elektriciteit die in het stuk voortdurend aanwezig is, en die soms onderaaglijk is.»

Patrick Staudt
Ilse Steen

Première van 'Torquato Tasso' op dinsdag 3 maart om 20.30 u in het Stuc, daarna tot en met zaterdag 7 maart dagelijks om 20.30 u een opvoering.

De basketballers uit West-Londen maken het smerig tijdens het Lisst. Vakkundig gestopt.
(foto archief)

Sporttornooi

◀ vervolg van p.1

frank. Dat geld wordt haast volledig gerekupered via de inschrijvingsgelden; elke deelnemer betaalt 2000 frank. Met dat geld kan Sportraad de ploegen natuurlijk onmogelijk in hotels herbergen. Het verblijf van buschauffeurs en delegatieleiders in hotels betekent al een serieuze meerkost.

Elk jaar worden de Leuvense studenten dan ook opgeroepen om een of meerdere buitenlandse gasten te begeleiden en te slapen te leggen. Daarvoor volstaan een paar vierkante meter vloer, niet te hard of te vuil of te koud. Door de uitbreiding van het aantal ploegen moesten 600 studenten een plaats krijgen, 1000 meer dan vorig jaar. Reeds op 18 februari was iedereen gehuisvest. «Daarvoor pasten we een truuik toe», glimlacht Van Loo. «Op de Algemene Vergadering stelden we het scherp: ofwel zeggen we ploegen af, ofwel gaan we er mee door, en kunnen we alle competities laten plaatsvinden zoals gepland. Iedereen leverde dus een ekstra inspanning.»

Toch blijft de organisatie elk jaar kampen met een aantal problemen. Toen Sportraad tijdens een vorige editie 60.000 frank voorzag om de Roemenen te laten komen, eiste de trainer van de ploeg al dat geld voor zichzelf op. Hij zou wel zorgen dat de spelers hun deel kregen. Sportraad weigerde manifest, waarop een rel uitbrak. Dit jaar eiste Madrid dat haar zes ploegen in echte bedden zouden slapen. De mensen van Sportraad beloofden te zullen doen wat

in hun mogelijkheden lag, maar wat, de Madrilenen niet wisten vóór hun aankomst is dat voor slechts twee ploegen bedden konden worden voorzien.

Binnen Sportraad is ook grondig nagedacht over de relevantie van het Lisst. Sportraad heeft namelijk op de eerste plaats de taak om de sport bij Leuvense studenten te promoten. De organisatoren zien het tornooi echter als een soort beloning voor de beste ploegen in de Interfakultaire Bekercompetities (IFB's): de finalisten van deze competitie vormen de Leuvense ploegen op het Lisst. Meestal komen die uit de sterke sportkringen: Apollon, VTK, Ekonomika. Dit jaar maakt ook Historia deel uit van de Leuvense voetbaldelegatie, een gebeuren dat in die kring niet onopgemerkt voorbijgaat, en dat dan ook vele studenten warm maakt die normaal gezien niet bij het Lisst betrokken zijn.

Bovendien benadrukt Sportraad dat de fakultaire ploegen zo ook eens de kans krijgen om op hooivogel na sport te doen. «De universitaire ploegen komen al genoeg aan bod, die kunnen bij wijze van spreken op alle terreinen ter wereld spelen», meent Pascal Van Loo. «Het Lisst ligt in het verleden van de fakultaire competities, en biedt in feite vanaf het begin van die competitie een perspectief voor de deelnemers. Op die manier wordt de studentensport aan de KU Leuven dus ook gepromoot, zij het indirect.»

Dirk Boeckx
Patrick Staudt

Wandelen met Paul Delvaux

Esteet: geen kunstenaar

Eind vorig jaar werd in het Grand Palais in Parijs de eerste grote overzichtstentoonstelling van het oeuvre van Paul Delvaux georganiseerd. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Magritte, heeft Delvaux in de tentoonstellingswereld jaren tegen onbegrip en eenzaamheid moeten vechten. Het zijn onder meer de herinneringen aan die tijd die de nu meer dan negentigjarige Delvaux dagelijks animeren tijdens zijn wandelingen door de straten van Veurne, aan de arm van advocaat-op-rust Maurice Debra. Die bracht hun gesprekken over anekdotes en ontmoetingen, over schilderijen en sfeer samen in een enig mooi boek.

Toen Delvaux' grote liefde Tam (Anne-Marie De Maertelaere) in 1984 de wintermaanden in Bosvoorde niet meer aankon, verhuisde het echtpaar naar Veurne. Daar bleef de schilder bij zijn gewoonte om dagelijks een wandeling te maken. De persoon die hem daarbij begeleidde, werd in april 1989 ziek en overleed enige tijd later; Maurice Debra sprong in om de hoogbejaarde Delvaux bij zijn dagelijkse promenades te helpen. Delvaux en Debra kenden elkaar al meer dan veertig jaar: ze hadden elkaar net na de oorlog in de vriendenkring van beeldhouwer Georges Gard in Sint-Ldesbald leren kennen. Aangezien Delvaux elke zomer naar de kust terugkeerde, hadden ze er elkaar nog vaak teruggezien.

eens opmerkte hoe interessant die gesprekken wel waren, begon Debra – met instemming van de schilder – uit al zijn notities een boek samen te stellen.

Het boek is geen analyse van de waarde of betekenis van de werken van Delvaux geworden. Dat was ook niet de bedoeling. Er is al zoveel over de 'betekenis' van Delvaux' oeuvre geschreven. En dat terwijl de schilder zelf helemaal geen 'betekenis' in zijn taferele wilde leggen. Delvaux laat nooit na te herhalen dat hij er bij het schilderen nooit aan dacht iets te moeten of te kunnen 'zeggen'. Boodschap en betekenis ontbreken. Hij zoekt gewoon naar een 'goed' schilderij, een schilderij waarin hij zich 'goed' voelt.

In dat verband vertelt Debra onder

de prof bleef aandringen. De presentator besloot tenslotte met de opmerking dat hij het jammer vond dat Delvaux de waarheid niet wilde zeggen.

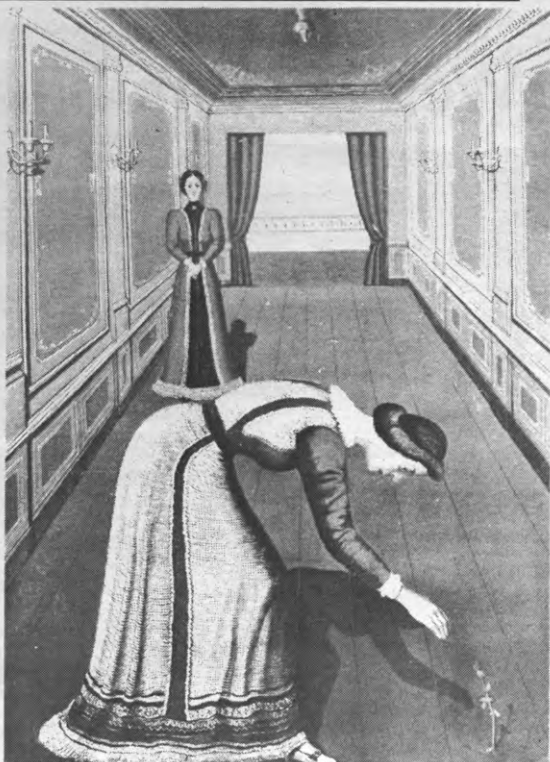
Bij Delvaux draait het evenwel allemaal om poëtische uitstraling, om innerlijke spanning. Het is om dat te bereiken dat hij zonderlinge tegenstellingen in zijn doeken aanbrengt. Debra vat het als volgt samen: "elk ding in het schilderij staat dicht bij de realiteit, maar krijgt, eenmaal geschilderd, een andere realiteit die niet op het doek komt om zichzelf, maar betekenis krijgt en geeft in het totaalbeeld van het schilderij". Delvaux streeft op geen enkel moment een schokeffect na.

Zo bijvoorbeeld is het niet onder invloed van Ensor dat Delvaux geraamten in zijn werk introduceerde, net zo min als die skeletten een evokatie van de dood of van wat dan ook zouden zijn. Vandaar het onbegrip van de schilder voor de conservator van het Museum van Antwerpen, toen die in 1956 een 'Ecce Homo', een kruisigingstaferel met geraamten, bestelde, maar erop wees dat de Gekruisigde niet als een geraamte uitgebeeld mocht worden. In kerkelijke kringen was namelijk verzet gerezen tegen de uitbeelding van Kristus als geraamte, omdat Kristus wel overleden, maar ook verreen was.

Voor Delvaux echter heeft het kunstwerk niets te maken met godsdienst of kultus. Maar Delvaux is niet de man die ruzie zoekt. In die tijd was het voor hem trouwens niet evident om een doek in een museum te krijgen. Uiteindelijk geeft Delvaux toe er geen spijt van te hebben: de serene, sobere Christusfiguur temidden de wriemeling van geraamten verbeterde de architectuur van het doek, vindt hij. Maar dat is dan weer een louter pikturaal gegeven.

Zijn afkeer voor theorieën, stromingen en moderegillen maakt van Delvaux een buitenbeentje in de surrealistische beweging. In die mate zelfs, dat de schilder zichzelf niet tot de surrealisten rekent. Ook zonder tot de surrealisten zou zijn werk in dezelfde richting geëvolueerd zijn: de motor was het mysterie en de poëzie die van jongaf in hem leefde. Waar het surrealisme volgens theoretici "de muur tussen werkelijkheid en droom wil slopen", was er voor Delvaux geen muur meer te slopen: werkelijkheid en droom vloeiden van in zijn prilste jeugd door elkaar.

Schilders als Breton of Magritte liepen met Delvaux dan ook niet hoog op. Delvaux van zijn kant had weinig sympathie voor hun esthetische experimenten. Voor hem zijn potlood en kleur

Het mysterie. De poëzie... In dit schilderij voelt Paul Delvaux zich goed.

DIE AVOND TEN HUIZE DELVAUX...

Paul Delvaux beschikt over een fabuleus geheugen. Scherper dan men naar menselijke normen mogelijk zou achten, onthoudt hij namen en data. Ook zijn visueel geheugen is bijzonder sterk: hij kan nog precies vertellen hoe zijn schilderijen er uit zien, zelfs al heeft hij die intussen nooit meer teruggezien. En over dat alles is hij blijven mijmeren en vertellen. Debra kwam op het idee van die gesprekken notities te maken. Aanvankelijk wellicht zonder vast doel voor ogen. Maar toen Guido Van Hoof, kultuurredacteur van De Standaard,

meer een anekdote over een televisie-uitzending, waaraan ook een professor-psycholoog deelnam. De prof kwam tot de vaststelling dat de petroleumlamp die in de doeken van Delvaux vaak terugkomt, de onderliggende betekenis van een fallus heeft. Delvaux was verrast en liet verstaan dat hij die stelling onzinnig vond. De lamp is gewoon een herinnering aan de vele petroleumlampen uit zijn jeugd, vooral aan die bij zijn grootmoeder in het Waalse Antheit. Het gaat hem om de associatie van lamp, licht, schaduwen en petroleumgeur. Maar

fundamenteel voor een kunstuiting. Een bak kolen in een museum kan volgens Delvaux wel een interessante zoektocht van esteten uitmaken, maar houdt geen steek als uitdrukking van schepende kunstenaars. "Très différent çà; esthète et artiste."

Net zo min als het boek van Debra een academische verhandeling over het oeuvre van Delvaux geworden is, mag men zich aan een biografie verwachten. Met zijn vlijmscherp geheugen weet de schilder zich weliswaar tal van biografische details te herinneren, maar Debra laat de kronologische lijn regelmatig los voor intermezzo's of flash-backs. Over de dertig jaar dat Delvaux met Tam in Bosvoorde woonde (1955-'85), vertelt hij bijna niets. "Wat kan er gezegd of geschreven worden over jaren van geluk? (...) Geluk heeft geen geschiedenis."

De gegevens uit het leven van de schilder die Debra de lezer meegeeft, laten toch toe het werk van Delvaux

beter aan te voelen. Ze scheppen een zekere band met een bedeesde man, die tot zijn zeventwintigste moest wachten om over een eigen atelier te beschikken en aanvankelijk dus in de meest penibele omstandigheden werkte. Een man die tot voor zijn benoeming tot leraar aan de school voor bouw- en sierkunsten van Ter Kameren in 1950 nooit over enig vast inkomen beschikte. Maar Delvaux bleef werken; van zijn akademietijd net na de Eerste Wereldoorlog tot op vijftientigjarige leeftijd schetste, ontwierp en schilderde hij, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Nooit aan twee doeken tegelijkertijd trouwens: Delvaux werkt op één doek tot het af is. "Geen andere liefhebberij of ontspanning, verstrikt in zijn verbeelding, in zijn herinneringen, in dialoog met zichzelf."

Benoit Lannoo

Maurice Debra, *Wandelingen & gesprekken met Delvaux*, Lannoo, 240 blz., 1150 fr.

Filmweken - De voorbije twee weken had het VRG al een Europees filmfestival georganiseerd. Deze week komen er nog eens twee bij. Politika maakt een retrospectieve van politieke films rond de 'linkse' regisseur Constantin Costa Gavras (op de foto: Yves Montand in 'Etat de siège'). De kringen van Letteren en Wijsbegeerte hebben als

tema 'Dekadentie' genomen. Negen films met als rode draad 'dekadentie' vinden is niet gemakkelijk, maar Kieslowski's 'Heilig steeds de dag des Heren' en Rohmers 'Les nuits de la pleine lune' uitkiezen kan moeilijk overtuigen. Dit neemt niet weg dat er toch een aantal vrij sterke films zullen worden vertoond (zie agenda).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Horizontaal - 1 Jaarlijkse sportraadorganisatie - Deel van een toneelstuk 2 Liturgisch symbool van boete - Kwinkslag 3 Geboorteplaats van Abraham - Latuw - Zeezoogdier 4 Lichaamseigen stof - Onvergelijkelijk 5 Ontzag - Geliefde van Psyche 6 Godin der overwinning - Perste door een nauwe opening 7 Dertig - Engelse titel 8 Nuttige - Deel van een vogel - Muzieknoet 9 Nog een muzieknoet - Hoofdkussen 10 Europese rivier - Gepeupel.

Vertikaal - 1 Stad in België - Tijdperk 2 Orgelstem 3 Politieke partij - Deel van een boompje 4 Schutsluis - Stadsgracht - Europese rivier 5 Helling van het zijvlak van spoorbanen - Plaats in België 6 Germaanse godin van de zee - Bloederige trofee 7 Oudromeinse munt - Mager, flets - Pulverig 8 Rund uit de ijstijd - Pers. vnw. 9 Ondoorzichtige blauwgroene of hemelsblauwe steen 10 Boom - Literaire werken.

Tweede anti-racismebetoging in Leuven

Weinig gemobiliseerd

Foto Karel De Weert

Vorige week woensdag trok opnieuw een betoging door de Leuvense straten. Het Anti-Racistisch Forum (ARF) slaagde er in om minder dan een week na de tegenmanifestatie rond de NSV-betoging van 20 februari zo'n 2000 anti-racisten op straat te brengen. De 'Optocht voor solidariteit en gelijkheid' verliep zonder incidenten en werd na de slottoespraak op het Ladeuzeplein zonder problemen ontbonden. De mobilisatie voor de nationale betoging van 22 maart in Brussel lijkt hiermee goed op gang gekomen.

De 'Optocht voor solidariteit en gelijkheid' was de tweede betoging die sinds de verkiezingen van 24 november in Leuven georganiseerd werd door het Anti-Racistisch Forum. Deze regionale coördinatie werd kort na 24 november opgericht met als doel anti-racistische initiatieven in het Leuvense te stimuleren en op elkaar af te stemmen. Hoewel het oorspronkelijke initiatief vanuit de studentenbeweging kwam, was het voor de oprichters van bij de aanvang de bedoeling om ook zeer sterk naar de Leuvense bevolking toe te werken. Dit lukte trouwens aardig op de eerste manifestatie van het ARF: het platform van de 'Optocht voor integratie en verdraagzaamheid' van 4 december 1991 werd door 39 verenigingen ondertekend. Desondanks waren de 3.500 manifestanten die toen kwamen opdagen overwegend studenten.

De manifestatie van afgelopen woensdag illustreerde goed dat er tijdens de drie maanden dat het ARF werkzaam is, duidelijk een evolutie heeft plaatsgevonden. Ten eerste was de samenstelling van deze betoging compleet verschillend van die van de vorige. De studenten vormden nu een minderheid: hoewel Loko het platform ondersteunde en er sterk gemobiliseerd was aan de Alma's, bleek uit de reacties de dagen ervoor dat vele universiteitsaren momenteel aan betogingsmoeite lijden. Het waren dan ook overwegend scholieren en Leuvenaars die mee opstapten. Aan de schoolpoorten was massaal gemobiliseerd door Scholen zonder Racisme, Open Grenzen en Rode Jeugd. Bovendien stapten een aantal regionale delegaties op, van ABVV, ACV, KAV, CMBV en Agelev, alsook enkele SP-mandatarissen.

Het ging hier echter elke keer om kleine delegaties en van de achterban van deze groepingen was niet veel te merken. Men vraagt zich af in hoeverre de ondertekende verenigingen werkelijk over een achterban beschikken of die voor dergelijke initiatieven kunnen (en willen) mobiliseren. Dat laatste geldt niet voor de Partij van de Arbeid (PvdA) en haar jongerengroeperingen (MLB, Rode Jeugd), die zeer opvallend aanwe-

zig waren (zie kader). Globaal gezien kan men echter stellen dat de Leuvense bevolking die niet actief bezig is binnen (de top van) een vereniging, afgelopen woensdag niet bereikt werd, tenzij door de berichtgeving achteraf in de pers. In hoeverre het ARF er dus in geslaagd is om mensen warm te maken voor 22 maart – toeh even van de hoofdbedoeelingen van deze regionale manifestatie – is zeer de vraag.

De meest opvallende formatie in de optocht was zonder enige twijfel het allegaartje dat opstapte achter het spandoek 'Pino hoezee, fascisme nee'. Pino dook vorige week plots in Leuven op naar aanleiding van de reactie tegen de NSV-betoging, toen enkele aanhangers van dit kollektief mee mobiliseerden voor de actie aan Alma II. Naar verluidt zou de naam 'Pino' verwijzen naar de reuzevogel uit het programma 'Sesamstraat', en zou deze verwijzing niet grautijf zijn. De vogel verwijst naar de vrijheidsgedachte, Sesamstraat naar de nood aan 'volksopvoeding': Pino wil mensen opvoeden tot vrijheidsstrijders. Hoe deze bekenners voor de ziel van het volk te rijmen is met de punk-outfit en de anarchistische tekens die op vlaggen werden megedragen, is een raadsel, maar dat zal 'de Pino's' waarschijnlijk een zorg wezen. Zo trokken ze ook donderdag op een volstrekt zorgeloze en ludiek-hoeliganeske wijze door het centrum, en begaven ze zich na de ontbinding vrolijk zingend richting Standoekstraat (waar het NSV-lokaal gelegen is).

De Pino's kwamen echter van een koude kermis thuis, want de Standoekstraat was de hele avond lang een versterkte burcht in handen van rijkswacht en politie. Bij de vorige ARF-betoging was het immers ei zo na tot een konfrontatie gekomen toen de optocht in de Naamsstraat passeerde en een twintigtal NSV'ers voor hun lokaal de manifestanten probeerden. Deze keer was het NSV in geen velden of wegen te bekennen en hielden dan ook slechts zeer weinig betogers halt om extreemrecht te bekijken en toe te schreeuwen.

Voor de tweede keer hielden de organisatoren, die weer gezorgd hadden voor een uitgebreide ordedienst, de manifestatie in de hand en waren er geen rellen achteraf. De betoging zelf was vrij ruwoerig, al was het sloganarsenaal weer zeer beperkt: verder dan 'Belgen en migranten, samen sterk', 'Racisme, fascisme, apartheid, nee', 'Stierrecht voor migranten, ja ja ja' en 'racisme nee, gelijkheid ja' kwam men niet. De klemtouwen kwamen zo hoofdzakelijk te liggen op de bestrijding van het opkomend racisme en van de partij die hiermee bij uitstek geassocieerd wordt – 'Vlaams Blok, rot op' en 'NSV weg ermee' waren ook veel gebruikte slogans.

Nochtans was de strijd tegen het

inzake stemrecht, huisvesting, onderwijs en werkgelegenheid. De rapporten van Paula D'hondt moet "meer dan lippen-dienst bewezen worden", wat echter niet betekent dat ze zonder discussie moeten worden toegepast.

Het mag dus duidelijk zijn dat het eisenpakket dat door de Leuvense verenigingen in het ARF naar voren wordt geschoven tegelijk konkreter en verregaander is dan dat van de organisatoren van de nationale betoging van 22 maart. Nochtans roept het ARF "alle anti-racisten op om daar te zijn" en zal het in de komende weken nog initiatieven coördineren die voor de betoging in Brussel mobiliseren. Bovendien zal het ARF niet met zijn eigen platform naar Brussel trekken – hoewel op het platform van 22 maart een hele resem

amendementen werden ingediend, waarvan er geen enkel werd weerhouden. Men gaat er immers van uit dat het de brede anti-racistische beweging niet zou ten goede komen als van de 'Optocht voor democratie en verdraagzaamheid' een beeld van verdeeldheid uitgaat. Daarmee wordt blijkbaar voorbijgegaan aan de definitie zelf van een 'manifestatie', die met de gelegenheid biedt aan verschillende stromingen om hun mening naar buiten te brengen. Op dan maar naar een zondagse familiebetoging.

Pieter De Gryse

Het ARF vergadert op dinsdag 3 maart om 20.00 uur in MT.22. 'Optocht voor democratie en verdraagzaamheid. Hand in hand.' 22 maart, Brussel.

OPVALLENDE AANWEZIGE

Van de verenigingen die woensdag meestapten in de ARF-optocht was de Partij van de Arbeid (PvdA) de meest opvallende aanwezig. Samen met de Marxistisch-Leninistische Beweging (MLB), haar studentenorganisatie, en Rode Jeugd, haar scholierenorganisatie, bepaalde zij het uitzicht van de eerste twee derde van de betoging.

Al wie regelmatig op betogingen komt, kent de eenvoudige technieken die volstaan om standpunten naar voren te brengen. Om visueel sterk aanwezig te zijn, volstaat het om grote spandoeken of veel bordjes met affiches mee te dragen. Om gehoord te worden volstaan enkele krachtige slogans en wat versterkingsapparatuur (megafoons en radiowagen). De hoeveelheid waarmee deze attributen moeten worden aangevoerd hangt af van de verwachte opkomst voor de betoging.

Nu kan men er uiteraard niets op tegen hebben dat een bepaalde groep opvallend aanwezig probeert te zijn in een optocht, met behulp van bovengenoemde technieken. Een betoging dient immers precies om mensen de gelegenheid te bieden om met hun mening op straat te komen. Dat de PvdA de impliciete consensus hierdoor aan haar laars lapt, is echter duidelijk, en af te leiden uit twee feiten.

Ten eerste zorgen de partijleden ervoor dat ze op de vertrekplaats aanwezig zijn met een grote hoeveelheid propagandamateriaal. Met een aanhangwagen worden een massa

bordjes met affiches aangevoerd, die men voor het vertrek intensief aan de man brengt. Hiervoor worden zoveel mogelijk mensen aangesproken, ook migranten die nauwelijks Nederlands begrijpen of schoolkinderen, aan wie men vertelt "dat ze een goede anti-racist zijn" als ze zo'n bordje dragen. Een radiowagen met reusachtige geluidsinstallatie en enkele mensen met megafoons op diverse plaatsen, zorgen dat de slogans overal gehoord worden.

Ten tweede was de techniek die donderdag in Leuven ontplooid werd, geen eenmalige vertoning. Bij een manifestatie van het Anti-Fascistisch Front in Antwerpen begin december, kon men tussen de zee van bordjes van de PvdA nauwelijks de spandoeken van het AFF onderscheiden. En over de tegenreactie tegen de NSV-betoging van 20 februari loog men de abonnees van Solidair in het nummer van 26 februari voor: "De oproep tot tegenreactie van MLB en Rode Jeugd bracht 3.000 antifascisten op de been."

Het minste wat men kan concluderen uit deze feiten is dat hier een strategie achter steekt om betogingen van anderen voor te stellen als een eigen verdienste. Wat het doel is van deze strategie laten we hier in het midden. Wel kan gesteld worden dat de anti-racistische beweging die momenteel zeer fragiel is, niet gebaat is bij getouwutrek tussen haar componenten. En dat de mening van mede-betogers meer, respect verdient dan woensdag. (PDG)

KLASSIEKE SEMINARIEGRENZEN DOORBROKEN VRG ORGANISEERT GROOTS RECHTSKONGRES

Macht – In 1990 nam het Vlaams Rechtsgenootschap, de fakulteitskring van de Leuvense studenten in de Rechten, een tweemaaljarige traditie opnieuw op: het toen georganiseerde Rechtskongres draaide rond het thema sociale zekerheid en arbeidsrecht in een eenge-maakt Europa. Dit jaar koos men de titel 'Scheiding of samenwerking der Machten'. De laatste jaren hebben de drie machten – wettelijke, uitvoerende en rechterlijke macht – meer en meer het uitdrukkelijk gezelschap gekregen van de 'vierde macht'. Die is al lang een kollektief gegeven in onze samenleving, maar krijgt pas nu een institutionaliseerd statuut. Wat verstaat men eigenlijk onder die vierde macht?

Een politikus als Wilfried Martens kent de media een machtsrol toe, terwijl sociologen er veeleer de drukingsgroepen onder verstaan: werknemers- en werkgeversverenigingen bijvoorbeeld, of partikuliere lobbygroepen. Het VRG lijkt het erg breed op te vatten: zowel de pers als de Boerenbond als de politieke partijen komen aan bod op het avonddebat over de vierde macht. Volgens Bruno Laforce, organisator van het kongres, kan er die avond eens gepeild worden naar de invloed van bovenvermelde groepen. Hoe ver reikt die invloed, en hoe (on)doorzichtig is ze?

In de voormiddag toetsen een dertigtal studenten uit de rechten – meestal uit 2de licentie – de bevindingen uit hun seminariewerken aan de ervaringen van mensen uit de praktijk. De klassieke structuren van een seminariewerk worden op deze manier doorbroken, en de werken krijgen een ekstra nuttigheids-

graad. De student krijgt een forum om zijn bedenkingen naar voor te brengen. De vrij gedetailleerde seminariewerken werden opgedeeld in vijf deeltjes: de onderlinge verhouding tussen de drie traditionele machten, de vierde macht en de Europese dimensie (over de EG). Tijdens de laatste discussie hoopt men ook dieper in te gaan op het begrip 'demokratie' in Oost-Europa, en de rol van de Europese Gemeenschappen in deze gedachte. De probleemstellingen van de seminars werden op voorhand aan de acht deelnemende dispuanten toegestuurd. Daaronder bevinden zich Hugo Covellers (Kamer), Karel De Gucht (Europarlement), Leo Neels (VTM), Louis-Paul Suetens (Arbitragehof), J. Ackaerts (LUC), en Ferdinand De Bondt (Senaat). Elke discussie wordt voorgezeten door een student waarvan men veronderstelt dat hij min of meer op de hoogte is van de betrokken materie.

"Het is de bedoeling om, in tegenstelling tot de vorige editie, niet te diep in te gaan op zaken waaraan alleen de opstellers van het seminarie iets hebben. Het is voor het publiek interessanter een vrij algemene discussie te voeren," meent Bruno Laforce. Het bijbrengen van studenten die eind februari nog hun tijd willen steken in dit initiatief was een niet te onderschatten opdracht. De deelnemers konden zich reeds in het begin van het jaar opgeven. Er vond geen selectie plaats; studenten die niet in het publiek willen spreken, doen sowieso niet mee. Wel moesten de deelnemers meer dan eens worden aangespoord om een samenvatting binnen te leveren van hun werk. Daarvoor zorg-

den de organisatoren van het VRG. Het Rechtskongres is immers geen ko-organisatie meer van het VRG en (vooral) de profren, maar wordt dit jaar haast volledig gedragen door de studenten.

In de namiddag, vanaf 13.45 u, zullen vier klinkende namen een redevoering houden, elk gedurende ongeveer drie kwartier. Willy Claes spreekt over de uitvoerende macht, Frank Swaelen over de wetgevende macht, Ernest Krings over de rechterlijke macht, en Willy De Clercq over de Europese dimensie in de verhoudingen der machten. De studenten die de sessies in de voormiddag hebben begeleid, zullen waarschijnlijk vlak vóór elke redevoering die aansluit bij hun eigen sessie, een korte samenvatting geven van de resultaten van de voormiddagdiscussies. Zal die kwartier voor elke spreker dan nog volstaan? Ernest Krings, procureur-generaal bij het Hof van Cassatie – en niet ere-procureur-generaal zoals in de folder van het VRG – liet alleszins reeds verstaan dat hij flink wat moeite zou hebben met het inkorten van zijn rede, en dat hij snel zou moeten lezen.

Jammer is wel dat de kolleges geen plaatsvinden, net als op alle andere donderdagen. Twee jaar geleden werden de kolleges wel nog opgeschort. Dit jaar: een onbegrijpelijke en onvergeeflijke misleuken van de fakulteit. In '93 verandert deze hoopelijk van gedacht. De kandidaat-presidiumploeg voor volgend jaar loopt nu al met plannen rond voor een nieuw kongres. (DB)

Veto had een interview met een Ernest Krings, zie pagina 12.

Beurzen buitenlandse studenten Profitariaat overal

Veel studenten verbazen over het aantal beurzen dat aan studenten uit de Derde Wereld wordt toegekend. De idee die hierover bij velen leeft is dat dit een Belgische bijdrage tot ontwikkelingshulp zou zijn. Ons land geeft afgestudeerde mensen uit arme landen hiermee de kans van het hoge academische nivo in België mee te genieten, en bij terugkeer naar hun land hun know-how over te dragen. Als men de zaken zo bekijkt, lijkt alles inderdaad in orde. België doet dit echter niet zonder eigenbelang.

Belgische beurzen aan studenten uit de Derde Wereld worden steeds in akkoord met de regeringen van de betrokken landen afgesloten. Deze laatste krijgen met andere woorden de keuze om te beslissen welke student voor de beurs in aanmerking komt, zodat het betrokken land van het succes van de opleiding verzekerd is en België op zijn beurt min of meer zeker kan zijn van de competentie van de student. Het kontract dat wordt afgesloten stelt zo elke partij tevreden. Het ontwikkelingsland wint een specialist(e) bij zonder voor zijn of haar opleiding te moeten betalen: het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelings-samenwerking (Abos) betaalt 21.450 fr per maand aan ongeschude studenten, de KU Leuven ongeveer 17.800 fr. Bovendien is de persoon in kwestie tevreden omdat hij verder mag studeren en een internationaal erkend diploma kan behalen dat hem een toekomst garandeert.

De meest bevoordeelde partij in deze overeenkomst blijft echter ongetwijfeld België. Meestal zijn de mensen die naar

hier worden gehaald projectleiders in eigen land. Tijdens hun opleiding hier worden zij de Belgische producten en de Belgische manier van aanpak gewoond. Wanneer ze na hun studies naar hun land terugkeren, stellen ze als projectleiders gemakkelijk België als financieringsland voor, omdat ons land voor hen bekend terrein is. Voor België is het zeer interessant om projecten in ontwikkelingslanden te steunen: het draagt bij tot internationaal prestige en creëert een afzetmarkt voor allerlei producten.

Men mag ook niet vergeten dat de buitenlandse studenten een informatiebron van onschatbare waarde zijn. Zij brengen hun eigen manier van denken met zich mee, plus een enorme kennis van hun eigen land. Op die manier verwerft België over die landen informa-

tie die anders erg moeilijk te verkrijgen is. Deze overdracht van informatie gebeurt meestal in de vorm van een tesis: ongeveer 90% van alle buitenlandse architectuurstudenten bijvoorbeeld schrijven een tesis over hun thuisland. België komt daarbij alle zwakheden en sterkten van die landen te weten en de betrokken landen worden daardoor transparanter en makkelijker toegankelijk.

Het probleem ligt anders bij de MBA-studenten. Dit is een studierichting die een grote toekomst heeft op de internationale markt. Het probleem dat de studenten hier hebben is dat zij worden voorbereid op een managerspositie in een goed functionerende kapitalistische maatschappij. Er wordt weinig rekening gehouden met het feit dat het merendeel van de studenten een administratieve of academische achtergrond hebben en eigenlijk niet van plan zijn later een bedrijf te runnen. Bovendien komen ze uit landen waar zelfs de meest elementaire gegevens waarop de opleiding zich hier baseert niet aanwezig zijn.

"De problemen van de verkoop in mijn land liggen niet zozeer bij de

marketing, maar wel in de productie. De arbeiders zijn niet bezorgd over 'job satisfaction' zoals het hier het geval is, zij staan alleen stil bij de vraag of het salaris op het einde van de maand hun familie zal voeden. In de Belgische opleiding wordt aan deze concrete problemen weinig aandacht geschonken. Er bestaat wel een vak dat over Derde Wereld handelt, maar ook dat vertrekt vanuit het standpunt van een Amerikaan of een Belg", aldus een Ethiopische student. Het lijkt er dus op dat deze cursussen eerder om redenen van prestige - de 'kwaliteit' primeert - worden gegeven dan vanuit een wel doordachte ontwikkelingspolitiek.

De buitenlandse student dient in vele gevallen niet enkel om waardevolle informatie over zijn land te verschaffen, maar hij wordt tevens een goedkope arbeidskracht voor België zodra hij is teruggekeerd. Hij wordt met westerse denkstructuren in zijn hoofd terug naar zijn land gestuurd en, aangezien hij het beste over België geïnformeerd is wat betreft know-how en producten, kan hij de rol spelen van een soort ambassadeur zonder het salaris en de voorrechten van

een Belgische ambassadeur op te eisen. Het is tenslotte interessanter voor België om de structuren in een vreemd land op een indirecte manier te kunnen beïnvloeden dan zelf structuren in dat land te moeten opbouwen. Zolang het Noorden het denken van de mensen in deze structuren kan beïnvloeden, is zijn machtspositie verzekerd.

Hierin schuilt precies het verschil tussen kolonialisme en neo-kolonialisme. Sinds kolonialisme een slechte reputatie heeft gekregen, hebben de geïndustrialiseerde landen andere, onzichtbare wegen moeten vinden om nieuwe markten te ontsluiten en goedkope werkrachten voor hun economie te vinden. Het toekennen van beurzen aan studenten uit de Derde Wereld past in dit schema.

Om tegen dit misbruik in te gaan, is een mentaliteitsverandering noodzakelijk. Veel ontwikkelingslanden moeten beginnen in te zien dat economische achterstand niet automatisch culturele achterstand inhoudt. Zo stellen veel universiteiten in de Derde Wereld hogere eisen aan hun studenten dan bij ons het geval is. Studenten uit Ethiopië, Kenia of Chili zeggen dat het veel moeilijker is om te slagen in hun eigen land. "De studies aan de KU Leuven zijn zelfs relatief gemakkelijk. Er is hier misschien meer luxe te vinden, zoals gesofisticeerde computersystemen en zwaar gesubsidieerde studiereizen naar de Verenigde Staten. Maar die zijn vaak overbodig in landen waar er meer naar het geld moet worden uitgekeken", vertelt een Chileense student.

Konkurrentie

Een andere uiting van dit kulturele minderwaardigheidsgevoel is het geloof dat alles wat uit Europa komt beter is dan de rest. In vele gevallen maakt een afgestudeerde uit Europa makkelijker carrière dan iemand anders omdat hij een Europees diploma heeft en niet om zijn inroepkwaliteit en zijn kennis. Het is bijvoorbeeld tekend dat de KU Leuven geen diploma's uit de Derde Wereld erkent omdat dit "onbekend terrein" is, terwijl een Belgisch diploma overal in de Derde Wereld erkend wordt. Dit is overigens niet alleen in het academische milieu zo: bij de gelijkstelling van diploma's uit het Ministerie van Onderwijs, gaat men vaak ook zonder meer discriminerend te werk. Zo wordt een 'Bachelor of Arts'-diploma, waarvoor men in Zuid-Afrika drie jaar nodig heeft, gelijkgesteld wordt aan een getuigschrift van eerste kandidatuur Germaanse Filologie. Ook doktoraten worden vaak gelijkgesteld op een enigszins wijze. Het valt trouwens op dat hiervoor niemand uit de academische wereld wordt gekontakteerd: het gaat meestal om een administratieve beslissing.

Buitenlanders die Engelstalige programma's volgen, worden niet met dergelijke problemen geconfronteerd, maar zij ondervinden dan weer andere problemen. Zij komen meestal naar hier om een Masters diploma te behalen dat, ook al wordt het in België uitgedeeled, onbekend is bij werkgevers en personeelsdiensten, omdat het eigenlijk buiten het Belgische onderwijsstelsel valt. De titels 'Masters' en 'Bachelor' behoren immers toe aan het Angelsaksische systeem.

Zo gebeurt het zelfs dat de KU Leuven titels uitdeelt die zij eigenlijk zelf niet erkent als ze aan andere universiteiten gehaald zijn. Ze zorgt er op die manier voor dat de buitenlandse afgestudeerden geen concurrentie vormen voor de Belgische licentiaatsstudenten. Doordat de meeste programma's zijn van korte duur zijn - een of twee jaar - en tegelijk intensief, hebben veel studenten niet de tijd om in onze kultuur door te dringen. Zo is België voor de buitenlandse student die niet terug naar huis wil, vaak een springplank naar een toekomst in de Verenigde Staten. Vooral mensen met een andere huidskleur voelen zich naar eigen zeggen nog altijd meer op hun gemak in Amerika dan in de Belgische maatschappij die voor hen te gesloten overkomt. Hierin kan zoals gezegd pas verandering komen als Europa begint in te zien dat ook de Derde-Wereldlanden iets te bieden hebben op academisch nivo, en vaak evenwaardig zijn aan de Europeanen.

Marginalenschets door Algerijnse kineast

Solidair in doelloosheid

Op 5 februari meldt De Nieuwe Gazet een overval op 84-jarige Anna Callié "door twee Noord-Afrikanen". Op 2 februari meldt diezelfde krant de waer toedracht: Werner I en Patrick B., twee Belgen, zijn opgepakt voor meerdere overval waaronder die op mevrouw Callié. Zodra er maar het klei vermoeden bestaat dat een overval gepleegd zou kunnen zijn door migranten, wordt dit vaak dadelijk in de media weergegeven. Rond thema migranten en criminaliteit programmeren Studenten te Racisme deze week de film 'Le Thé au Harem d'Archimède'.

Over criminaliteit bij migranten doen veel ongetuigde uitspraken de ronde. Topper is het gerucht dat migranten een hogere criminaliteit vertonen dan Belgen. De media dragen tot dit beeld bij. Kriminaliteit, kleine en grote, begaan door mensen met een andere nationaliteit wordt in sommige persorganen sterk beklemtoond. Die expliciete vermelding van de nationaliteit van de dader(s) vormt een gunstige voedingsbodem voor het instandhouden van racistische vooroordelen.

tegen alles wat anders is. Binnen de rechterlijke macht en de ordediensten vallen migranten zo soms ten prooi aan selectieve opsporing of aanklachten.

Berichten als dat in De Nieuwe Gazet worden soms, zoals het voorbeeld aantoont, zelfs niet eens meer gecontroleerd, ook al weet de krant in kwestie waarschijnlijk perfect hoeveel vooroordelen hierin worden. Als reactie op deze hele situatie probeerde de Algerijnse kineast Medhi Charef met 'Le Thé au Harem d'Archimède' (1985) op een realistische en nooit belerende wijze een beeld te schetsen van het marginale leven van een jonge Algerijner en een Bretoen die op hun manier proberen te overleven in Parijs.

Het basisgegeven van de film is de vriendschap tussen twee stuurloze pubers: Madjid, de Algerijner, en Pat, de Bretoen. Ze zaten samen op school en delen nu de absurditeit van een doelloze jeugd. Kruimeldiefstallen in metro- en stationsbuurt, ritjes in gestolen wagens en plunders van kleedhokjes in sportcentra moeten kleur geven aan hun leven. Charef zoekt niet naar verontschuldigheden voor zijn anti-helden. Hij staat wel achter ze met een solidariteit die, zonder verdediging of emotionele argumenten, toch een bepaalde mate van sensibilisering mogelijk moet maken. Zijn stelling komt ongeveer neer op

een 'vergeef het hen, want ze weten niet wat ze doen'. Beiden hebben niet geleerd hoe je volwassen wordt in een betonwoestijn waar televisie het enig bekende communicatiemiddel is.

Op school vinden ze hun draai niet. Hun ouders weten niet meer van welk hout pijlen te maken. Regelmatig scheldt Madjids moeder hem de huid vol in een Arabisch-Spaans-Frans taalje. Madjid laat het allemaal over zich heengaan. Hoe het verder moet met Madjid en Pat weet Charef ook niet. Hij vindt geen andere oplossing dan dat beiden zich vrijwillig aan te geven bij de politie en op die manier de repressieve burgermoraal

in het gelijk stellen. Misschien voelde hij niet veel voor een klassiek open einde en stuurt hij ons liever naar huis met de vraag hoe gehavend Madjid en Pat de verbeteringsschool zullen verlaten.

Charef vertelt zonder echte plot, maar rijgt zijn film aan elkaar met dagelijkse anekdotes. Dit getuigt van een verrassend precieze kijk op zijn personages en op de sfeer in de moderne betonwijken. Hij is er trots op dat er in zijn film niet één racistische of anti-racistische slogan valt. Een fikse scheut ironie maakt zijn bijdrage tot de migrantenproblematiek er nog verdienstelijker op. Het leverde hem in 1985 trouwens de Prix de la Jeunesse van het Festival van Cannes op.

Ronny Tielen

Studenten Tegen Racisme en Historia zorgen donderdagavond 5 maart om 20.00 u in MSI 00.28 voor een vertoning met nabespreking over recent onderzoek rond migranten en criminaliteit.

Selectief

Uit statistieken rond criminaliteit zijn een aantal algemene conclusies te trekken die wel op feiten gebaseerd zijn. Zo blijkt dat jongeren tussen 18 en 30 meer inbreuken plegen dan de rest van de bevolking. Aangezien een groot deel van de migranten tot deze groep behoort - een groter aandeel dan in de Belgische bevolking -, moet er op dit vlak al een nuance worden aangebracht. Ook een aantal andere feitelijkheden dragen zeker bij tot de indruk dat migranten criminelere zouden zijn. Migranten zijn gemakkelijker te herkennen door hun taalgebruik en hun uiterlijk. Ze worden daardoor vaker het slachtoffer van verdachtmakingen en aanklachten van mensen die a priori al bevoordeeld zijn

D.T.P.

Professioneel sekretariaat

VERWERKING •

TEKST

STAVAN

PUBLISHING

VERTALINGEN •

GEMEENTESTRAAT 1 3010 KESSEL-LO

TEL. 016/35 06 01 FAX 016/35 07 12

(advertentie)

Vrijstellingenregeling

← vervolg van p.1

bewijst dat hij voldoende de stof beheerst om het volgende jaar te kunnen aanvatten.

Naast dit louter didactisch argument zijn er ook nog een aantal andere redenen aan te halen voor de beslissing. Een uniforme examenregeling aan alle Vlaamse universiteiten zal de avonturen, die hun heil elders gaan zoeken als, die bijvoorbeeld niet slagen aan de KU Leuven, ontmoedigen. De aanpassing van de KU Leuven dient echter vooral te worden gezien in een globale reorganisatie van de Vlaamse universiteitsopleiding. Sinds enkele jaren bestaat in Vlaanderen meer en meer de tendens om zich te richten naar het Angelsaksisch, en vooral het Amerikaans, universiteitstelsel. Daar wordt men niet zozeer op jaarprestaties, maar wel op prestaties met betrekking tot

examen kan worden afgelegd. Wanneer iemand niet slaagt voor een vak, kan hij het examen overdoen tot hij het vereiste aantal kredietpunten bij elkaar heeft; ofwel kan hij een ander vak kiezen, dat dezelfde kredietwaarde heeft als het vak waarvoor hij gezakt is.

Er zijn natuurlijk ook tussenvormen mogelijk: zo kan men een serie plichtvakken opleggen, waarover de student sowieso examens moet afleggen. Of men kan de studenten verplichten om eerst over een reeks vakken examens af te leggen voor ze een andere reeks mogen aanvatten. Toch kan hier bijvoorbeeld een vak waarvoor men gezakt is, worden meegenomen naar een volgend jaar of semester. Voorstanders van het krediet- of studiepuntenstelsel zijn immers van oordeel dat een slecht resultaat in een of twee vakken niet hoeft te betekenen dat men niet zou kunnen overgaan naar een

minister Coens voorziet expliciet in de mogelijkheid van zulk stelsel. De KU Leuven aast er al langer op. De overdracht van vakken van het ene naar het andere jaar zal aan onze universiteit worden toegestaan met ingang van het academiejaar '93-'94. Een vrijstelling vanaf 12 vergemakkelijkt deze overdracht.

Nivoverlaging

Er kunnen nochtans enkele bedenkingen rijzen bij de nieuwe regeling. De stuurgroep van Onderwijsraad, die aan de Akademische Raad advies gaf over de materie (zie kader), wees op het gevaar van 'doorstromingsproblemen'. De hantering van minder strenge criteria in een eerste studiejaar zou oorzaak kunnen zijn van moeilijkheden in de daaropvolgende studiejaar. Dit zou kunnen blijken uit de daling van de slaagcijfers in die jaren. De Akademische Raad heeft zich daarom uitdrukkelijk voorgenomen om de resultaten van de nieuwe regeling over een aantal jaren op te volgen.

Ideologisch

Met haar advies verwoordde de stuurgroep op zeer terughoudende wijze opnieuw een bezwaar tegen de vrijstellingenregeling, en tegen studiepunten in het algemeen, dat al sinds 1987 bij onderwijskundig opgang maakt: de maatschappelijke selectiefunctie van een eerste jaar wordt uitgehold. Indien een aantal studenten inderdaad mogelijkheden krijgen, wat zeer waarschijnlijk is, kan men nu al voorspellen welke maatregelen de universiteit in dat geval zal nemen. Men kan zich onmogelijk voorstellen dat de cesuur opnieuw van 12 op 14 zou worden gebracht. Evenmin kan men zich inbeelden dat de KU Leuven een nivoverlaging van haar onderwijs voor ogen zou hebben. De selectie dient dus ergens anders plaats te hebben. De ontwerper van het decreet had al een oriënteringstest op poten staan. Die kwam er niet door. Toch is ook nu weer sprake van een 'Chrysostomestest', en van een vrijwillig prof vlak voor het aanvatten van een bepaalde studierichting. Zulk soort prof, in welke vorm dan ook, zou de 'doorstromingsproblemen' in grote mate op tijd neutraliseren. De nieuwe vrijstellingenregeling gaat zonder twijfel uit van een op middellange termijn betere kwaliteit van studenten.

Examinator

Hieraan dient te worden toegevoegd dat de vrees voor doorstromingsproblemen niet zou gelden wanneer professoren hun kwoteringsmethode voor zichzelf aanpassen aan de nieuwe regeling. In plaats van een 14 op 20 zouden ze, in het licht

HET ADVIES

Het is vreemd dat er ruim twee maanden niets te horen was over een nakend besluit in verband met de vrijstellingen. Nochtans belangt deze kwestie alle studenten aan. De procedure die gevolgd werd bij de verandering van de regeling is een typisch voorbeeld van de manier waarop de universiteit momenteel beslissingen neemt. Al op 9 december van vorig jaar kwam een eventuele verandering van de vrijstellingenregeling ter sprake op de Akademische Raad (AR). Die besloot toen als naar gewoonte het advies te vragen van Onderwijsraad (OWR). Op de vergadering van de OWR van 12 december werd inderdaad gediscussieerd over de materie, maar toen had de raad de vraag om advies van de rektor blijkbaar nog niet ontvangen.

Onderwijsraad vergaderde pas opnieuw op 16 januari, wat betekende dat de AR, die drie dagen vroeger bijeenkwam, nog steeds niet over een advies kon beschikken. De ene raad hield de andere achterna, en dat zou zo zijn gebleven, mocht Mark Debrock, voorzitter van OWR, niet hebben ingegrepen. Debrock nam - "gezien het dringende karakter van de vraag", zo staat er in zijn brief aan de rektor - het initiatief om de Stuurgroep van OWR, en niet de voltallige raad zelf, enkele aanbevelingen te laten formuleren.

Het advies dat de rektor eind januari bereikte, is de moeite waard om te lezen, al is het maar omwille van de verwoording van Debrock. De volgende passage is een parel: "Onderverminderd het gevaar dat door vrijstelling te verlenen vanaf 12 op 20 er een daling mag verwacht worden van

het aantal studenten dat een graad behaalt, meent de Stuurgroep dat gezien er een veralgemening is van het verlenen van vrijstellingen in alle Vlaamse Universiteiten vanaf 12 op 20, en er kan gesteld worden dat er een consensus is ontstaan over het feit dat deze kwotering aangeeft dat de examinator een voldoende kennis heeft over de leerstof om dit niet nog eens te moeten bewijzen, de regel om slechts vanaf 14 op 20 vrijstelling te kunnen bekomen niet langer aangehouden moet worden." Professor Debrock is verbonden aan de afdeling toegepaste linguïstiek en geeft kolleges aan de studenten Romaanse filologie.

De AR zou de kwestie nogmaals bespreken op haar vergadering van februari, eindelijk aan de hand van het advies. Daarna zouden eventuele voorstellen teruggestuurd worden naar de fakulteiten. De regeling is echter in geen enkele fakulteit meer ter sprake gekomen, en eigenlijk bereikte de AR al een consensus op 13 januari: toen duidelijk werd dat de studenten hun jarenlange verzet omtrent de verlaging van de vrijstellingen lieten varen, liet de rektor merken dat alles in kannen en kruiken was. De studenten zijn hier misschien een beetje overhoeds te wege gegaan door het probleem van de selectie uit het oog te verliezen (zie artikel).

De bekrachtiging van het advies van Onderwijsraad, die in feite neerkwam op een bevestiging van de consensus die bereikt werd tijdens de vorige vergadering, was voor de AR van 10 februari nog slechts een formaliteit.

(DB)

BOEKEN

Op dinsdag 3, woensdag 4 en donderdag 5 maart, telkens van 9 tot 18 u verkoopt de universiteitsbibliotheek weerom een hele reeks dubbels. Meer dan 10.000 volumes, zowel wetenschappelijke werken uit diverse vakgebieden (recht, economie, theologie, sociologie, geneeskunde, geschiedenis, taalkunde, filosofie,...) als Nederlandse, Franse, Engelse en Duitse literatuur zullen verkocht worden aan interessante prijzen. Niet alleen werken die tijdens voorgaande boekenverkoppen onverkoofd bleven, maar ook een nieuwe voorraad lees- of studieverzamelingen zullen aangeboden worden. De boekenverkoop vindt plaats in de inkomhal van de Centrale bibliotheek.

Dirk Boeckx

zouden wel verrekend worden bij de financiering van een student.

Het spreekt voor zich dat de uniefs niet onverdeeld gelukkig zijn met deze regeling. Wanneer men studenten niet kan verplichten om in hun bisjaar een bepaald aantal vakken te volgen, zien zij een hoop geld aan hun neus voorbijgaan. De Vliur zou enkel nog onderscheid willen maken tussen voltijdse en deeltijdse studenten, die dan respectievelijk volledig en voor de helft zouden worden gefinancierd. Naast het financiële aspect, is er ook een andere reden voor het ongenoegen: de opsporing van het aantal studenten in de huidige categorieën blijkt administratief niet haalbaar. Ambtenaren van het departement Onderwijs zijn ervan overtuigd dat het niet uitvoerbaar is, en de uniefs van hun kant menen dat de administratie van het examenstelsel een grote poespas zou worden. Meestal wordt in de loop van het jaar pas duidelijk wie welk vak moet volgen, en hoeveel keuzevakken een student op zijn programma neemt. Bovendien zijn er nogal wat studenten die bij de overgang van de ene naar de andere unief recht hebben op vrijstellingen, zodat het moeilijk wordt om snel te bepalen aan hoeveel procent van de studieactiviteiten die student nu eigenlijk deelneemt.

De opheffingen van de procentuele bepalingen in het artikel zouden voor de Vlaamse Eksekutieve een gevoelige meeruitgave met zich meebrengen. Het valt nog af te wachten of minister Van den Bossche daartoe bereid is.

Dirk Boeckx

PROFFEN MOETEN EVEN WENNEN AAN NIUW EXAMENSYSTEEM

afzonderlijke vakken beoordeeld.

Plichtvakken

In de verst doorgedreven versie, komt dit systeem op het volgende neer. Om een diploma te behalen, moeten studenten een vooraf bepaalde hoeveelheid kredietpunten (credipoints) bij elkaar sprokkeljen. Elk vak (of seminarie, of scriptie) telt voor een aantal punten, naargelang de studielast die dat vak met zich brengt. Binnen een richting kan men kiezen uit een pakket van vakken, waarover dan

volgend jaar. Het omgekeerde geldt eveneens: iemand die voor de meeste vakken niet geslaagd is, kan voor de vakken waarvoor hij een goed resultaat heeft behaald, jaarvrijstellingen krijgen. Hierdoor kan hij in zijn zogenaamde bis-jaar examens afleggen over vakken die strikt genomen behoren tot het volgende jaar.

In de laatst beschreven versie van het studiepuntenstelsel wordt de beoordeeling per jaar of semester dus min of meer bewaard, zij het in een fel afgezwakte vorm. Het onderwijsdecreet van wijlen

Kringraad

Op de vergadering van vrijdag 21 februari behandelde Kringraad volgende onderwerpen:

1. Jaarvrijstellingen vanaf 12: een belangrijke beslissing van de laatste Akademische Raad. Volgend jaar krijgen bissenden een vrijstelling voor een vak waarop ze een 12 gehaald hebben. Konkrete aanleiding hiervoor is de verschillende vrijstellingenregeling aan de Kulak en de Ufsia. Dat zou in TEW problemen geven bij de overgang van de Kulak naar de KU Leuven of de Ufsia. Bovendien is de druk op de KU Leuven groot om zich aan te passen aan een uniforme regeling voor alle Vlaamse universiteiten. Toen bleek dat Kringraad zich niet langer verzette tegen een verlaging van de cesuur naar 12, was ook van de academische overheid de beslissing snel genomen.

2. Kringraad wijdde ook een eerste discussie aan de problematiek van de overgang van het sekundair naar het hoger onderwijs. De vergadering besprak daartoe een nota over de studentenbegeleiding van eerstejaars en aspirant-eerstejaars. De KU Leuven onderzoekt momenteel hoe zij zich kan schikken naar het decreet en het tienpuntenplan van Coens. Op de Algemene Vergadering werden een heleboel opmerkingen geformuleerd. Eerstejaars worden in het begin van het academiejaar overspoeld met informatie. Het zou goed zijn mocht men eens aan die eerstejaars zelf vragen welke informatie zij belangrijk vinden en wat ze bij de informatiever-

strekking gemist hebben. Het nut van een oriëntering van de studenten in september werd ook sterk in vraag gesteld. De studenten hebben hun definitieve keuze dan al lang gemaakt. Kringraad kiest vooral voor een verdere uitbreiding en ondersteuning van het monitoraat. Maar dan een monitoraat dat effectief aan studiebegeleiding kan doen en niet dient als lapmiddel voor het opvangen van structurele problemen, zoals het geven van massa-onderwijs in de PDS.

3. Kringraad werkt samen met Sociale Raad ook verder aan de oprichting van een representatieve Vlaamse interuniversitaire koepel. De vergadering boog zich over het verslag van het laatste interuniversitaire overleg. Na aanvankelijke tegenkanting vanuit bepaalde hoek, blijkt het overleg nu toch vooruitgang te boeken. De kringen bogen zich over de wensen en standpunten van de studententoverkoepelingen van de andere universiteiten en legden de grenzen voor de verdere gesprekken vast.

4. Numerus clausus stond ook op de agenda. Bedoeling was vooral het doorspelen van informatie naar de kringen zodat die zich een gefundeerd oordeel kunnen vormen.

5. Tenslotte werden ook een aantal klachten van vrije verenigingen behandeld. Die waren te laat met hun erkenning door het FKK. Kringraad bevestigde daarbij haar beslissing van vorige vergadering: wie zich niet houdt aan het reglement, wordt niet erkend. □

Herziening mammoetdecreet?

Hele en halve studenten

Het decreet van minister Coens is niet af. Een heel aantal artikelen moet worden gewijzigd omdat ze juridisch onvolmaakt zijn, of omdat ze op praktisch gebied onuitvoerbaar blijken. Over de aanpassing van het decreet, in de vorm van een nieuw aanvullend decreet, zullen spoedig onderhandelingen beginnen tussen de Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vliur) en onderwijsminister Luc Van den Bossche. De universiteiten hopen dat alles in orde kan komen vóór de start van volgend academiejaar.

Een van de artikelen die dringend om een aanpassing vragen, is artikel 135, dat ondermeer bepaalt onder welke voorwaarden studenten financierbaar zijn, dat wil zeggen onder welke voorwaarden universiteiten voor hun studenten toelagen krijgen van de overheid. Nu wordt een onderscheid gemaakt tussen drie categorieën. Voltijdse studenten die

aan ten minste 75% van de studieactiviteiten deelnemen, worden volledig gefinancierd. Voltijdse studenten die aan ten hoogste 75% en tenminste 50% van de studieactiviteiten deelnemen, worden, evenals deeltijdse studenten, maar voor de helft gefinancierd. Het betreft hier bijvoorbeeld studenten die hun jaar overdoen, maar voor een aantal vakken vrijstellingen hebben (die volgens het decreet niet worden verrekend in de studieactiviteiten van hun bisjaar).

Onhaalbaar

Een derde categorie zijn de studenten die minder dan 50% van de studieactiviteiten volgen in hun jaar. Zij worden helemaal niet gefinancierd. Iemand die bijvoorbeeld twee zessen heeft behaald, en voor de rest allemaal twaalfen, kan ervoor kiezen om in zijn bisjaar enkel nog die twee vakken te volgen. Hij zou in dat geval niet gebruik maken van de mogelijkheid, voorzien in het decreet, om al 'op voorhand' vakken uit een volgend jaar te volgen. Die vakken

De zorgen van de magistratuur

Als procureur-generaal bij het Hof van Cassatie was Ernest Krings van 1982 tot 1990 – toen volgde Herman Lenaerts hem op – een van de hoogste magistraten van ons land. Krings (71) studeerde aan de ULB en begon zijn levenslange loopbaan van parketmagistraat in 1946, als substituut-procureur des Konings in Antwerpen. Tien jaar later werd hij substituut-procureur-generaal in Brussel, en in '64 advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie, tot zijn benoeming in 1982 tot procureur-generaal bij datzelfde hof. Deze beroemde magistraat, van wie gezegd wordt dat hij tijdens zijn hele loopbaan streng maar rechtvaardig is opgetreden, houdt donderdag op het Rechtskongres van het VRG een redevoering over de rechterlijke macht.

Krings wijst op de verschillen in de verhoudingen tussen de drie machten. Uitvoerende en wetgevende macht werken samen: de ministers stellen bijvoorbeeld wetsontwerpen voor, de wetgevende macht stemt ze, en beide machten bespreken samen de rechtswerking. "Maar men kan zich niet voorstellen dat de minister van Justitie met de rechters van de rechtbanken van eerste aanleg besprekingen zou voeren omdat de manier waarop de dingen zouden moeten worden opgelost," weet Krings.

Veto: *Toch heeft minister van Justitie Wathelot vorig jaar maatregelen genomen voor de oriëntatie van het algemeen strafbeleid.*

Krings: «Eigenlijk is dat iets anders. De minister beslist niet. Hij kan zeggen: ik wens dat die en die zaken mogen worden overworpen aan de rechtbank. Maar het is tenslotte de rechter die zal beslissen wat hij ermee doet, en hoe hij de zaken zal oplossen.»

Veto: *U hebt dus geen bezwaar tegen de feitelijke institutionalisering van het kollege van de vijf procureurs-generaal van de Hoven van Beroep, dat nu wordt voorgezeten door de minister van Justitie.*

Krings: «Ik zie geen reden voor de wettelijke inrichting van deze instelling. De Hoven van Beroep moeten samenwerken omdat het vanzelfsprekend is dat ze een hele reeks problemen, die zich in het ganse land stellen, op ongeveer dezelfde manier zouden moeten oplossen. Verschillen zullen echter onvermijdelijk zijn. Neem nu het probleem van de verdovingsmiddelen. De toestand in een havenstad zoals Antwerpen is niet te vergelijken met de situatie in het veel kleinere Luxemburg. We zijn allemaal Europeanen, maar niettemin... Ook de mentaliteit van de mensen is verschillend. Bijgevolg zullen de oplossingen verschillen, zonder te overdrijven natuurlijk.»

Veto: *In mei 1991 werd het wetsontwerp van minister Wathelot voor de depotitsering van de 'Toegang tot de magistratuur' met grote meerderheid verworpen door de Nationale Commissie voor de Magistratuur, die alle magistraten in België vertegenwoordigt. Was de poging van Wathelot om een einde te maken aan de benoemingspolitiek dan niet goed genoeg?*

Krings: «Men heeft dat niet verworpen omdat het over de depotitsering ging. Ik wil u direct zeggen dat ik geen deel uitmaak van de Nationale Commissie en dat ik niet juist weet waarom men het verworpen heeft. Maar een van de belangrijke redenen was dat de Nationale Commissie in dat wetsontwerp niet door de wet werd erkend. De leden waren dus zeer misnoegd. Ik ga natuurlijk akkoord dat er zo weinig mogelijk aan politiek mag worden gedaan. Maar men moet dat ook niet overroepen. Politiek in benoemingen is geen nieuwigheid. Toen ik studeerde had men al politieke steun nodig om magistraat te worden. Nieuw in onze samenleving is wel dat de partijen een veel grotere invloed uitoefenen dan vroeger, en dat ze duidelijk tussenkomen in benoemingen.»

«De rechtbanken dienen te worden samengesteld uit mensen van verschillende strekking. Het is onaanvaardbaar dat een rechtbank uitsluitend uit socialisten of uit CVP'ers bestaat. Wij hebben allemaal onze eigen opvattingen, en kunnen die niet volledig prijsgeven. Mijn vorming brengt mij ertoe om op levensbeschouwelijk gebied eigen standpunten te hebben, die onvermijdelijk enige invloed zullen hebben op de manier waarop ik problemen benader. Af en toe stelt er zich eens een politiek probleem. En degene die voor de rechtbank verschijnt, moet het het gevoel hebben dat hij beoordeeld zal worden door mensen die de zaken op een onafhankelijke manier zullen behandelen.»

Veto: *Zou het kunnen dat de strekking bij parketmagistraten soms ook invloed heeft op het seponeringsbeleid?*

Krings: «Nee, zeker niet. Ik weet dat het seponeringsbeleid op dit ogenblik aanleiding geeft tot problemen, omdat er een overdreven aantal zaken zijn. Het is mogelijk dat men hierdoor wat teveel seponereert in bepaalde omstandigheden. Kleine zaken, die op het eerste

gezicht weinig belang hebben, worden dan gemakkelijker van de baan geschoven dan normaal. In de jaren '50 was dat het geval met de zaken in sociale zekerheid. De meeste magistraten kenden de sociale zekerheid niet, omdat deze zich nog in de kinderschoenen bevond.»

Veto: *Sinds een goed half jaar is het ongenoegen bij de magistratuur over structurele noden wat op de achtergrond verdwenen, nadat ze zich maanden aan een stuk hadden geroerd. Die noden schijnen echter dezelfde gebleven te zijn.*

Krings: «U moet eens bekijken hoeveel wetten er worden gestemd. Voor bijna elke overdracht van die wetten geldt er een bepaalde straf. Dat betekent een geweldige uitbreiding van het aantal misdrijven die kunnen worden gepleegd.»

Veto: *Pleit u dan voor een alternatieve aanpak?*

Krings: «Voor kleine zaken ben ik daarvan een groot voorstander. Maar de moeilijkheid ligt erin te weten om welke zaken het precies gaat.»

Veto: *Zou het niet passend zijn dat de wetgevende macht hieromtrent beter wordt geadviseerd?*

Krings: «Het is de taak van de wetgever te bepalen welke zaken hiervoor in aanmerking komen, niet die van de minister van Justitie. Er wordt wel advies gevraagd aan de procureurs-generaal, maar niet rechtstreeks. De wetgever moet worden ingelicht door de minister van Justitie, en de minister van Justitie kan zich inlichten bij de rechterlijke macht. Dat is natuurlijk allemaal mooi geregeld, maar men vergeet dat de rechters overbelast zijn. Om een zaak behoorlijk aan te pakken, is er tijd nodig.»

«Ik wil hierbij nog de volgende opmerking maken: toen ik jonge substituut was, moesten wij elk jaar verslag uitbrengen bij de procureur-generaal over wat men noemde 'de tekortkomingen van de wetgeving'. Die nauwkeurige waarnemingen werden overgemaakt aan het ministerie van Justitie. Daar verdwenen ze in een lade. Zoiets ontmoedigt de magistraten. Als ze vaststellen dat men van hun inlichtingen niet het minste gebruik maakt, raken ze gedemotiveerd.»

Veto: *Wat is de oplossing voor de overbelasting van de rechters?*

Foto Karel De Weert

Ernest Krings: «We moeten weten wat de mensen doen, en hoe ze leven, want anders kan dat aanleiding geven tot pijnlijke zaken.»

Krings: «Ten eerste zou de balie moeten meewerken, en de balie werkt niet altijd mee. Ten tweede zou men moeten voorkomen dat zaken die in der minne kunnen worden geregeld, voor de rechtbank komen. Men stelt soms echter alles in het werk om ze niet in der minne te regelen, om tijd te winnen, bijvoorbeeld aangaande de schadevergoeding in een verkeersongeval. En ook indien men vaststelt dat er werkelijk misbruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om in hoger beroep te gaan, dan moet daaraan een halt worden toegeroepen. Men spreekt veel over Toegang tot het gerecht, maar men moet die toegang niet te gemakkelijk maken, teneinde overbelasting te vermijden.»

Veto: *De rechterlijke macht komt niet zoveel aan bod in de media als de wetgevende of de uitvoerende macht, tenzij door verslagen van assisenzaken in populaire kranten.*

Krings: «De media brengen wat interessant is voor het publiek. Wanneer iets in de krant komt, moet het opbrengen. U mag niet vergeten dat media voor een groot deel handelsuitbatingen zijn.»

Veto: *Wanneer de rechterlijke macht dan toch geruime tijd in het nieuws is, dan gebeurt dat vaak op een negatieve manier. Zo heeft de rechterlijke macht een verschrikkelijke kaakslag gekregen naar aanleiding van het bendedossier en het verslag van de parlementaire onderzoekskommissie inzake bestrijding van banditisme en terrorisme van april 1990.*

Krings: «Het is volkomen onverantwoord om deze kwestie op zulke manier te behandelen. Laten we eens de vergelijking trekken met Engeland. Is het terrorisme dat daar op dit moment heerst, niet bijzonder belangrijk? En toch lossen ze het niet op. Bij ons zijn er twee problematische zaken geweest, een in Nijvel en een in Aalst. Van deze laatste spreekt men nooit. Men legt de schuld bij die van Nijvel. Er is die domme geschiedenis geweest van dat deskundig verslag dat door de onderzoeksrechter niet onmiddellijk aan de beschuldigde werd voorgelegd. Dat was fout, maar ik wijt het aan onachtzaamheid.»

«Toen is men begonnen met het behandelen van de zaak van Nijvel, die voor het assisenhof is gekomen. Zij is eerst onttrokken aan Nijvel en verzonden naar Bergen, omwille van die affaire met het verslag. In Bergen was men niet in staat een oplossing te vinden, waarna men de zaak met het verslag is begonnen uitbuiten. Alhoewel die zaak niet doorslaggevend was, heeft men er iets buitengewoons van gemaakt. Maar dat een zaak niet opgelost wordt, is niet verwonderlijk. Zal de ontvoering van Anthony De Clerck ooit opgehelderd worden? Is de moord op André Cools opgelost? Men heeft er nochtans het grootste belang bij om deze zaken op te lossen, net als in Engeland. In Nijvel hebben de magistraten gedaan wat ze konden doen.»

Veto: *Wat denkt u over de hypotesen van psychologische terreur door ekstrem-rechts?*

Krings: «Het is een mogelijkheid, zoals alle andere. Ik heb daarover veel gesproken met de procureur-generaal van Bergen. We hebben

geen enkele aanwijzing die ons zou toelaten te zeggen dat het van die kant afkomstig is. Het is gemakkelijk zoiets te beweren zonder bewijzen. En bovendien: wat is ekstrem-rechts? Tegenwoordig is zoiets moeilijk te zeggen. Als men ziet dat de Bonvoisin, van wie men aanneemt dat hij behoort tot ekstrem-rechts, verdedigd wordt door Graindorge, die dan zogezegd behoort tot ekstrem-links...»

Veto: *Graindorge is een geval apart.*

Krings: «(lacht) Hij is een apart man. Ik heb hem meer dan eens ontmoet. Maar dit voorbeeld gaf ik slechts om te zeggen dat men niet alles in de schoenen moet schuiven van ekstrem-rechts. Men moet vooral kunnen zeggen wie daarachter zit. Ik denk niet dat men de leden van het Vlaams Blok op dit ogenblik kan beschouwen als mensen die dergelijke zaken zouden begaan. Ik heb ze nooit gezien, en heb er nooit contact mee gehad, maar ik denk het niet.»

Veto: *In feite heeft de hele heisa rond de Bende van Nijvel wel onrechtstreeks bijgedragen tot de reorganisatie van de rijkswacht en de politie.*

Krings: «Men heeft inderdaad moeten vaststellen dat er bij de rijkswacht zwarte schapen waren. Maar dat was niet naar aanleiding van die zaak, maar van andere zaken. De problemen in de rijkswacht waren te wijten aan het feit dat het korps te talrijk is. Bouchouche, Beijer... dat waren rijkswachters! En de man die verantwoordelijk is voor de moord op journalist Steiner, valt ook onder de categorie rare kerels. Voor mij bewijst het dat het priveleven van de mensen ook in aanmerking moet komen, bij de rijkswacht net als bij de magistratuur. We moeten weten wat de mensen doen, en hoe ze leven, want anders kan dat aanleiding geven tot pijnlijke zaken.»

Veto: *U hebt daarop gewezen bij de openingszitting van het Hof van Cassatie op 1 september 1988, in uw voor magistraten overbekende merkuriale Plichten en Rechten van de Leden van de Rechterlijke Macht.*

Krings: «Die merkuriale is uitgesproken in het Frans. Het deel over de plichten heette 'Devoirs et Servitudes'. Er zijn voor een magistraat ook lasten die op hem drukken, zoals op slaven. Servitudes (lacht).»

Veto: *Hoever kan men gaan in het natrekken van die zogenaamde onbetspelijkheid en onkreukbaarheid van de leden van de rechterlijke macht?*

Krings: «Dat is moeilijk te zeggen, maar die onregelmatigheden in het priveleven leiden tot toestanden die onvermijdelijk een weerslag hebben op de uitoefening van het ambt. In Roemenië hebben we een kasino bezocht. Ik zie aan een van mijn kollega's uit andere landen: «Wij mogen hier niet binnen.» Hij vroeg: «Waarom niet? In het buitenland heeft dat geen belang.» Ik ben buitengebleven. Men zou niet mogen denken dat ik een gokker ben die zich op de een of andere manier niet kan bedwingen. Hoe kan ik het vertrouwen van de mensen winnen als ik mij niet goed gedraag? Daarom moet de tucht op een behoorlijke manier uitgevoerd worden. De korpsvoersten dragen daarin een verantwoordelijkheid.»

Veto: *Vele korpsvoersten hebben aan het eind van de jaren '80 niet hun best gedaan.*

Krings: «Dat kan, en dat is spijtig.»

Dirk Boeckx